I. évfolyam. Arad, 1886. Novemberhó 7. Vasárnap. 308-dik szám.

Szerkesztőség:
Főtér, Hermann-udvar I. emelet, a külső folyóson.
Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el. Kéziratokat vissza nem küldünk.
Kiadóhivatal:
Főtér, a törvényszék melletti Neumann-háznak utczára nyiló helyiségében.
Hirdetések dijszabály szerint.
Egyes szám **5** kr. ünnep- és vasárnap utáni szám **3** kr.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is
Előfizetési árak:
Helyben házhoz hordva:
Egész évre . . . . 12 frt.
Fél évre . . . . . 6 frt.
Negyed évre . . . . 3 frt.
Egy hóra . . . . 1 frt.
Vidékre postán küldve:
Egész évre . . . 14 frt — kr.
Fél évre . . . . 7 frt — kr.
Negyed évre. . . 3 frt 50 kr.
Egy hóra . . . 1 frt 20 kr.
Hirdetések helyben fizetendők.

Honnan a van deficit?

Budapest, november 5.

Ezen pedig nem lehet segiteni! Ha egész Európa tönkre megy, mi is tönkre megyünk, de ha Európa nem megy tönkre, mi sem megyünk. Ha Európa valamennyi államában növekedik a deficit, tőlünk, elmaradt országtól, melynek teljes gőzzel kell haladnia, és kétszerannyi fütőszert feltüzelnie, mint másnak, még az ellenzék sem követelheti, hogy azért pénzügyeink más államok pénzügyeinél jobban álljanak. Egyébiránt kisértse meg az ellenzék, mely, ugy látszik, a bölcseség kövének birtokában érzi magát, ám menjen fel Mózesként valamelyik nagy hegyre, s ne csak reánk szegény kényszeritettekre, hanem Európa valamennyi nagyhatalmára szórja villámait, s mennydörögtesse akár Apponyi, akár Helfi vagy Ugron-Zeust, kiadván a legujabb modern tizparancsolatot a lefegyverkezésről és a békességes együttélésről, megkezdvén mindjárt az oroszon, hogy: Felebarátaidnak sem Bulgáriáját, sem Bosporusát, sem Balkánját, szóval semminemü tulajdonát ne kivánd.

Hátha a mi hatalmas ellenzékünk Európa politikájában ezt a fordulatot keresztül vinni képes leend, s arra, hogy keresztül viszi. kezeirását adja, — anélkül. hogy Tisza Kálmánt, avagy Szapáryt megkérdezném, oda igérem neki a kormányt és a pénzügyminiszteri tárczát, jótállván értte a fejemmel, hogy meg is fogja kapni. Ámde ha ezt megigérni nem képes, hanem igen is azt hiszi, hogy ő a deficitet az európai viszonyok teljes megváltoztatása nélkül, ugy, a mint a dolgok most állnak, meg tudja szüntetni, és a nemzet életfeltételeit képező szükségleteket mégis be fogja szerezni, — akkor ő, kérem szépen, és bocsánat e kifejezésért, de más nevet nem tudok neki adni, mint azt, hogy: p o l i t i k a i ő r ü l t! Ha pedig nem hiszi és másoktól mégis követeli? Akkor p o l i t i k a i c h a r l a t á n!

Nem Szapáry Gyula a »charlatán«, amint azt az »Egyetértés« nagy merészen és rettenthetetlen bátorsággal (!) valamelyik számában kifejezte; nem Szapáry a charlatán, a ki a dolgokat ugy adja elő, a mint vannak, hanem charlatánok azok, kik a dolgokat ugy tüntetik fel, hogy azokat nem az európai körülmények hozták létre, hanem létrehozta a mai kormány. És ők, már t. i. a mai jeles ellenzék nagy férfiai meg tudnák változtatni. Én nem akarom kétségbe vonni, hogy a mérsékelt ellenzéknek és szélsőbalnak nem minden tagja egy Colbert, ki XIV. Lajos alatt a derangierozott pénzügyi viszonyokat rendbehozta, de mondom, ha ma másfélszáz ilyen Colbert ül is a magyar képviselőház ellenzéki padjain, ami ugyan lehetséges, hogy nem ugy van, — a dolgon még az sem képes változtatni. Ma az európai államok egyes szemei közösen egy oly lánczolatot képeznek, a mely lánczolat azonképpen hajtja az események kerekét, hogy minden egyes lánczszemnek birnia kell a reá kiszabott megkivántató erővel, különben kiszakad a sorból, és a saját érdekét képviselő tényező lenni megszünt. Ez máskor másképpen volt, a hatalmak saját szakállukra is dolgozhattak, olykor önálló politikát is folytathattak, mert Európa érdekei csak azóta vannak ennyire consolidálva, a mióta az apró államkák megszüntek, s a most létező nagyhatalmak bármelyikének különvált mozdulata felbillentheti az egyensulyt. Éppen ugy felbillentheti az egyensulyt az a nagyhatalom, mely az őt megillető eszközökkel nem rendelkezik. A közös érdekek tehát, akarja vagy nem akarja egyik másik állam, de oda kényszeritik, hogy a helyet, melyet elfoglalt a várakozásnak megfelelően töltse be, vagy kiesik a szövetséges lánczszemek sorából, és elmosódik a földszinéről.

Tehát nem Tisza Kálmán, nem Szapáry Gyula csinálják a deficzitet, hanem csinálják ezek a körülmények; de a ki azt állitja, hogy ő ezen körülmények megváltoztatása nélkül is képes lenne a deficzitet megszüntetni, azzal komolyan szóba állni nem lehet.

Aztán mi kicsinyes gunyt üznek ama »vért izzadás»-ból, melylyel Szapáry Gyula, ez a valóban hazafias és lelkiismeretes buzgó miniszter hazájának szentel. Valóban szentel, mert verejtékével szenteli meg az ügyet, melynek él. Ennek a becsületes és igaz hazafinak vállaira nehezül az ország minden anyagi terhe, s hogy ő minden erejével küzd, kutat, fáradozik, fejét töri, minden alkalmat felhasználni, s minden lehetőt megtenni igyekszik: az uraim nem nevetésre, hanem a legnagyobb elismerésre méltó. Egy milliót innen, egy milliót onnan; vagy ha csak százezret is, vagy ha csak ötvenezret is. Több apródarab fa egy fütetet képez, és már megérjük vele egy napig. »Ki a garast nem becsüli, a forintot nem érdemli.« Imerik-e önök ezt a közmondást? Avagy ismerik-e azt az adomát, hogy mikor egy tőkepénzes a tőle kölcsöntkérőnek a tallérokat leszámolta, s egy tallér a földre esvén, amaz nem hajolt utána, a tőkepénzes az összes tallérokat elsöpörve mondá: »De uram, a ki ennyire becsül egy tallért, annak nincs szándékában, hogy a többit visszafizesse.« Hát önök is uraim, mikor ezt az 5—6 milliót oly semmibe veszik, csak saját könnyengondolkozásukat, s azt árulják el, hogy koránt sem azok a Colbertek, kiknek magukat lenni hiszik. A ki ugy kalkulál: ha egyszerre be nem szüntethetem a deficzitet, hát az idővel sokra mehető kissebb műveleteknek oda se nézek, az nem az az ember, kitől pénzügyeink orvoslását várni lehetne.

Aztán meg folyton azt hányni a kormány szemére: ilyen meg olyan terhet ró az országra! Hát a kormány rójja azokat, és nem az igények rójják, az önök igényei éppen ugy mint a mások igényei: a kik akarnak egy harczképes hadsereget, tehát a hadászat mai szinvonalán állót. Pláne egy önállót akarnának, mely kétszerennyibe kerülne. Akarnak helyes igazságszolgáltatást, közigazgatást, közbiztonságot, közlekedést, vizszabályozást, csatornázást, közoktatást, közgazdaságot, ipart sat. Hát ezek az igények azok, melyek a terhet a polgárokra rójják és az európai viszonyok, de nem a kormány. A kormánynak ezekből mindössze is a baj és az ellenzék szidalmazása jut ki, s az a pihenést nem türő munka, mely annyival szaporodik amennyivel a körülmények sulyosbodnak, és amely körülményektől ha meg nem ment bennünket Tisza és Szapáry, hát higyjék meg uraim, hogy önök még kevésbbé mentenének meg, kik minden lépten nyomon elárulják, hogy még csak a helyzet ismeretével sem birnak.

G. B.

A magyar delegatiónak külügyi albizottsága tanácskozásait már a jövő csütörtökön, e hó 11-én megkezdi és ha az első ülésen nem is intéztetnének a külügyi politikát illetőleg kérdések a külügyminiszterhez — minthogy valószinüleg legelőbb is a költségvetés fog tárgyaltatni — ugy gróf K á l n o k y mindenesetre a legközelebbi ülések egyikében, a jövő hét végén, a k ü l ü g y i h e l y z e t r ő l az albizottságban b e h a t ó f e l v i l á g o s i t á s t f o g a d n i. — A magyar delegatio hadügyi albizottsága, tanácskozásait 11-én kezdi meg; a tengerészeti és a pénzügyi albizottságok pedig e hó 15-én kezdik meg tanácskozásaikat.

Képviselőválasztás. A vizaknai választókerületben, a folyó hó 5-ikén megejtett választás alkalmával egyhangulag dr. T i s z a István választatott meg országgyülési képviselővé.

VÁROSI KÖZÜGYEK.

— Arad védőjének fiáért. —

Arad város novemberi közgyülésén fog előterjesztetni Rosenthal J. törvényhatósági bizottsági tag inditványa az Asztalos Sándor fiának Emilnek a honfiusitása és segélyezése ügyében. A városi képviselők körében élénk érdeklődés és rokonszenv mutatkozik az ügy iránt, minélfogva itt adjuk a kérdéses beadványt a következőkben:

Tek. városi Közönség!

Diósy Márton, 1848/49-ben volt honvédezredes és Kossuth Lajos nagy hazánkfia volt titkára, a ./· alatt mellékelt levélben arról értesit, hogy Arad város megmentője és hőslelkü védője Asztalos Sándor fia, Asztalos Emil Sándor Németországban Hamburgban, és Asztalos Sándor özvegye Hamburg mellett Wandsbeckben élnek és hogy mindkettőnek legforróbb ohaja volna Magyarországban letelepedni.

Asztalos Emil Sándor leszármazását a 2 ·/. alatti biteles anyakönyvi kivonat igazolja. A 3. ·/. alatt mellékelt levelek pedig igazolják Asztalos Sándor özvegyének vagyonilag kedvezőtlen helyzetét arra nézve, hogy fiának tehetségéhez mért müvészi kiképeztetéséről gondoskodhassék. Ugyanis 4 ·/. alatt mellékelt vázlattal (Skizze), mely egy nagyobb képről vétetett, Asztalos Emil Sándor festői tehetségének szép tanujelét adja. E müvészetben való kiképeztetését a Benczur Gyula hirneves festőnk vezetése alatt álló budapesti mester-iskolában óhajtja folytatni, s e mellett szeretett hazájában letelepedni.

E kettős czél elérhetése végett Asztalos Sándor özvegye szül. Berndes a 3. ·/. alatti levelekben következő módot akar nyujtani. Ugyanis Asztalos Sándor számüzetése alatt festészettel foglalkozván, melyre kiváló tehetséggel birt, többek között saját arczképét is festette, mely — kiváló szakférfiak itélete szerint — valódi mübecscsel bir. Ezen festmény az özvegy birtokában van és amit, kijelentése szerint, más körülmények között azon kegyeletért, melylyel Arad sz. kir. város bold. férje az aradi hős emléke iránt viseltetik, kötelességének tartaná ezen képet Arad szab. kir. város közönségének ingyenesen tulajdonába bocsátani, ugy másrészt mint anya fiának kiképeztetése végett vagyonának ezen egyetlen értékes tárgyát értékesiteni kénytelen és felajánlja a 3 ./· alatti levelekben ezen czélra a festményt oly árért, melyet Arad sz. kir. város tek. közönsége maga méltányosnak tartand.

A kép 115×150 cm. nagyságu és 5. ·/. alatt egy szinezett fényképmásolatban ide mellékeltetik.

Tek. városi Közönség! Igénytelen személyiségem legkevésbé van hivatva arra, hogy felsoroljam azon érdemeket, melyeket Arad sz. kir. város megmentése, lakossága életének és vagyonának megvédése körül Asztalos Sándor magának szerzett, mely érdemekkel még a késő nemzedéket is örök hálára kötelezte emléke iránt. Minthogy azonban a véletlen csekélységemet tette özvegyének és fiának szószólójává, csak azt az egyet jegyzem meg, hogy kedvezőbb alkalom hálánk lerovására az aradi hős emléke iránt sohasem kinálkozhatik mint most, midőn a mellett, hogy Asztalos Sándor az aradi hős saját festésü arczképében egy valódi mübecscsel biró kincset nyernénk, még lehetségessé tennők azt is, hogy hálánk egy részét özvegye és fia támogatásában lerójjuk.

A megveendő kép vételára Asztalos Emil Sándor áttelepedését lehetségessé teendi és nehány évi kiképeztetése után a magyar müvészetnek ujabbi hirnevet fogna szerezni s igy általunk leendő támogatásával közvetve hazai müvészetünknek is nagy szolgálatot teendünk.

Mindezeknél fogva következő kérelmeket terjesztek elő:

1., hogy Arad sz. kir. város tek. közönsége Asztalos Sándor az aradi hős saját festésü arczképét az özvegynek felajánlandó méltányos árban megvenni s ezáltal az özvegy és fiának Magyarországba leendő áttelepedését lehetségessé tenni;

2. a magyar kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur ő nagyméltóságához Asztalos Emil Sándornak adandó ösztöndij tárgyában felirni;

3. Asztalos Emil Sándornak a városi pénztárból kiképeztetése czéljára négy even át 600 frt segélyt megszavazni;

4. ezen tárgyban szükség esetére egy bizottságot kiküldeni méltóztassék.

Midőn még a kép megvásárlásához a magam részéről a tek. város közönségnek 50 frtot felajánlanék, annak kifizetését kötelezvén, tisztelettel esedezem:

miszerint fennebbi kérelmeimet tárgyalás alá venni és teljesiteni méltóztassék.

Arad, 1886. november 2.

Tisztelettel
Rosenthal Jakab.

Az „ARADI KÖZLÖNY" tárczája.

(November 7.)

Czigány történetek.

(Irók és müvészek memoire-jaiból.)

— Az „Aradi Közlöny" eredeti tárczája. —

AIII.

Szabóvá lett festő.

Papiroson nagyon könnyü nagy utat megtenni. Egyet karczol a penna és ötvenszáz mértfölddel már odább vagyunk. Legyünk most azonban egy pár száz évvel — hátrább és egy pár száz mértfölddel odább. vagyis a XVI-ik században és Németországban. még pedig V. Károly alatt, mert annak a szabóvá lett festőnek szüksége, nagy szüksége van erre.

Ha még azt is elmondom, hogy a hires Fugger-család udvari festőjéről, Musseusról lesz szó, akkor minden további szófecserlés nélkül elmondhatom ezt a czigány-történetet is.

A Fuggerek tudvalevőleg egy kissé unalmasan gazdagok voltak, ugy hogy például az egyik Fugger, akiről most van szó, mikor a fahéj-füszer olyan drága volt, hogy egyértéke volt az aranynyal, nürnbergi palotájában evvel a fahéjjal gyujtatott fel tüzet a kandallókban. Természetes, hogy ilyen körülmények között telt neki udvari festőre is, a ki nem volt más, mint a hires Musseus, az ó-német festő iskola egyik kiváló alakja, kinek arczképei classicus niveaun állanak. Musseus a ruháira egy kissé nem adott semmit, a borra és az asszonyokra pedig egy kissé nagyon is sokat adott. Egyszóval pompás czigányvér volt. Ilyen körülmények közt élt ő a Fuggereknél Nürnbergben, mikor hire terjedt, hogy V. Károly császár meglátogatja Nürnberget és ott a Fugger-házat.

Ezt a historiát a mai piktor-nemzedék tudja csak. A tegnapiaktól szállott reájuk örökségként. Ők mondják, hogy a császár érkeztének hire sok gondot adott Fuggernek, a család fejének, ki főleg azzal volt megakadva, hogy az ő cynicus külsejü festőjét hogy állitsa a császár elé. Végre rászánta magát, hogy Musseust ujjáteremti . . . .

— Kedves Musseus — szólott nyájasan hozzá — a császár pár hét mulva itt lesz; megjelenik nálam egy estélyen. Tudod, te nagyon kopottan festesz . . . . Szólj be a szabómhoz és méress egy diszes. drága ruhát, hogy lássa, hogy én becsülöm a lángeszeket.

— Jó, — válaszolt egykedvüen Musseus és még azon nap benézett a Fuggerek szabójához. Pompás bársonyszövetet válaszott ki s megméregette hájasodó termetét (Ime egy müvész. a ki — hizott.)

Történt azonban. hogy Musseus a bor és az asszonyokért egy kis pénzzavarba jött ujra. Ravasz, de practicus tervet főzött ki. Beállitott ismét a szabóhoz és elmesélve neki. hogy egy nagy képhez valami hatásos drapperiát kell festenie, kérte, hogy a kiválasztott szövetet adja át mintának egy pár napra. A szabó, mint maecenás, készséggel adta át az egész vég bársonyt. Musseus pedig fogta magát és — hogy technicus kifejezéssel éljek — becsapta a szövetet zálogba.

Nehány napig aztán Musseust egy bizonyos asszonyon és egy bizonyos korcsmároson kivül nem látta senki.

A császár érkezésének idejét már csak néhány nap választotta el. A Fuggerek háza teljes diszben ragyogott. Királyi pompa a termekben és lucullusi előkészületek a szakácsok közt.

Végre egyik pénteken megjött a császári birnök jelenteni, hogy V. Károly vasárnapra megérkezik. — Fugger mindennel rendben volt, csak éppen még a Musseus ruhája aggasztotta. A festőteremben ráakadt a könnyelmü mesterre.

— Nos maestro, hogy vagyunk a diszruhával?

— Jól uram! Ragyogni fogok benne, mint egy cserkesz fejedelem!

— Készen van? Hadd látom!

— Készen . . . . az az hogy most teszik az utolsó öltéseket rajta . . . Légy nyugodt, meseszerü lesz!

Fugger kezeit dörzsölgetve hagyta oda a festő-termet. Tehát minden rendben van! A császár jöhet!

Musseus pedig a hogy magára maradt, bezárta belülről a terem ajtaját, elővett egy csomó fehér vásznat és azt a legragyogóbb bibor szinre befestette. Majd a szövetben el-el veszó virágdiszt pamacsolt reá. Azután besötétitette a termet és gyertyavilágnál tett próbát. A drága szövet káprázatosan ragyogott, s Musseus mosolygó arczczal sietett azzal a szabóhoz . . . .

A császár megjött. A Fuggerek feiedelmi fénynyel fogadták. A koronás vendég a hogy kipihente magát, felséges lakomára vonult be kiséretével a nagy terembe.

A lakomán megjelent Musseus is. Diszes ruhája a csillárok lángjai mellett általános feltünést keltett. A császárnak szinte megakadt a szeme a pazar öltözéken.

Odahajolt szomszédjához, Fuggerhez:

Kedves hivem, ki az az ember abban a rendkivüli pompában?

— Felség, — szólt büszkén Fugger, — az az én udvari festőm . . . .

— Szép, — mondá a császár, — igy nem csodálom az izlést.

V. Károly a lakoma alatt igen kedélyes hangulatba esett, és a végén valamennyi jelenvoltat megszólitott.

Csakhamar Musseusra került a sor.

— Ah Musseus! Nagyon derék. — szólt kegyesen hozzá a császár, — egy festőnek csak is ilyen kitünő izlése lehet ruha dolgában. A szinezés valóban mesteri rajta!

Musseusban feltámadt a czigányvér hiusága és elejté ezt a végzetes választ:

— É n c s i n á l t a m F e l e s é g! . . .

Fugger a nevetségessé vált Musseust nem engedte többé a császár elé.

Török Tivadar.

Holmi egymás.

— Az „Aradi Közlöny" eredeti tárczája. —

Hogy az elején kezdjem. ott kezdem avval, a mivel az ember legutóbb szokott végezni: a halállal.

Jobban mondva nem is mi végzünk vele, de ő kötözködik meg velünk. Hiszen, ha rajtunk állana — bár igy is szemébe néznek. idő előtt, sokan — sohasem vágyódnánk a vizitjére. N e m a, a hogyan phlegmaticus jellemszinészünk mondja.

Szép volt a halottak birodalma, nagyon szép. Ünnep volt ott hétfőn, szomoru ünnep. Névnap. hol éltetni „é l t e t t ü n k," de sajna! nem vert gyökeret a koczintásra szóllitó beszéd, csak csendesek maradtak azok a sirok!

De éppen ez a thema olyan, a melyről a tréfa szó elpattan, szétpuffad. Az emberben csak a melancholia csendes zenéje játszik, az az igazi hamleti töprengés, mely az öröklét ideáját fürkészi s mely, bár bizva bizzék, — tépelődés mégis, szorongatás. Szomoruság, mely kivül az arczon a halottak birodalmában elfagy a mosoly, csak egy hatalmas billanzot állit fel a phantasia, (még a nem ügylet-emberek számára is) milyen a mult, milyen a jelen s milyen a jövendő?

Főleg a jövendő.

A honnan jöttünk és hová leszünk kérdések a h i t igaz axiomái. Minden atheistát megrettent sokszor (itt a temetőben legtöbbször) s egyszerre feltámasztja a vallás magyarázó békejét, melyet megnyeseget az élet ezer változataiban, de a tövis maga marad, erősödik láthatlanul is Es ha egyéb nem mondja, hogy az mégis létezik, megmondja a félelem: a halál félelme.

Csendes, pajkos melengető sugár ingerkedik a kegyelet koszoruival s nekünk mégsem jut eszünkbe az élet. A halál mindenütt. „Itt nyugszik", leszen könnyü a hant", „virasszon fölötte őrzőangyala": ezek szoritják össze szivünket és az a jeltelen, bedőlt sirdomb. melyet kuszán hagyott az árvaság, a meghalt emlékezet, az eltemetett kegyelet. Az összeszáradt füszálak lengenek ide-oda, köztük (lehet is azt tudni, hogyan!) suttog a pihenést tartó avar. Majd felkapja egy haragos fuvalom. Viszi tovább. Megállitja egy drága csinált rózsánál. Beszél vele. Nyilván azt kérdezi. van-e a te gyászod olyan, beszélsz-e te olyan szépen. mint én, a kit nem vettek pénzért.

S mit felel az, ki tudja?

Hisz a virágregéket beszélő is már csak annak a száraz avarnak suttog . . .

Menjünk ki a temetőből. Akik imádkoztak és méláztak e csendes, tulnépes birodalomban, azoknak is intő szó a meghüvösült levegő, akiket meg kiváncsiság hozott ki, azok szabaditsák fel magukat azon békóból, mely szivet szorit, könyet fakaszt.

Hja, mert éppen ez a hely olyan, hol bármely vérmérséklettel csak egy fajta lehet az élvezet, ha ez élvezet. Itt csak sirni lehet.

S mihelyt átléptük e kaput, minden képletes szólás nélkül teher esik le szivünkről. A verkeringés megindul rendes pályáján, evvel, kinek milyen a világnézete, ujra megszólalt az élet nótája. Kinek szomoru az, kinek vig.

Nekem mondhatom szomoru. Szomoru, mert budget-vitám a karzatra szoritott fel, másképen a paradicsomba.

Végre is a reducált praeliminaris nem bántana nagyon. Hál' Istennek itt is hallom Serpolettet, a mint nótáz: „Tekints ide, tekints oda" (Bár annyit mondhatok, hogy jobban tekint az inspectios páholy felé, mint rám és környezetemre, a kis hamis!) és hát a császár egérfogóját is jól látom a mint felállitja Nika grófnőnek; de (és most jön bánatom) hiába csinálok töltsért két patyolat markocskámból, engem utse, nem hallok egy betüt se Sárdy monologjából. Igazán monolog

Lapunk mai számához fél iv melléklet van csatolva.

— **Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága** részéről 1886. évi november 10-én d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyülésben felveendő tárgyaknak folytatólagos sorrendje:

20. A tanács jelentése a nagymélt. magy. kir. belügyminiszterium rendeletére a községi kötelékbe való felvételért fizetendő dijak iránt alkotott szabályrendelet módositását tárgyazólag.

21. U. a. jelentése a m. kir. honvédelmi miniszterium rendeletére az átalakitott honvédlovassági és gyalogsági laktanyák osztályozása tárgyában.

22. U. a. Jelentése a Simonyi-utczai régi szinháznak festő-teremmé és diszlet-raktárrá történt átalakitása alkalmával felmerült költségekről.

23. A tiszti ügyész jelentése néhai Hirschl Jakab örököseivel a régi szinház-épületnek festőteremül és szinpadi diszlet-raktárul való használata iránt kötött szerződés jóváhagyása tárgyában.

24. A gazdasági szék jelentése a városi szin- és bérház-épületben levő üres lakások bérbeadása iránt tartott árverés eredménytelenségéről.

25. A tanács jelentése Koczián János által Damjanich-utcza 21. sz. a., Berár Oresztie által Demeter-utcza 123. sz. a., Baumann Benedek által fő-ut 29. sz. a., Münz Ferencz által Orczy-utcza 17. sz. a., Garsó Pál által sarló-utcza 45. sz. a., Szedity Illie által György-utcza 5. sz. a. épitett uj épületek községi adójának elengedése tárgyában.

26. Dengl Miklós felebbezése a nagyváradi-ut 10. sz. a. emelt uj épület községi adóját megtagadó tanácsi végzés ellen.

27. Özv. Márton Imréné kérvénye szülésznői oklevelének kihirdetése iránt.

28. A tanács jelentése a nagyméltóságu magy. kir. belügyminiszterium rendeletére a város belterületén levő telkek elkeritése. a telkek fentartása tárgyában alkotott szabályrendelet módositása és kibővitése tárgyában.

29. A tanács jelentése a nagymélt. magy. kir. belügyminiszterium rendeletére az élelmezésre szolgáló kisebb négylábu élő állatokkal való bánásmód tárgyában alkotott szabályrendelet módositása és kibővitése iránt.

30. A tiszti ügyész jelentése Neumann Dániel és neje alapitványi ügyében kiállitott alapitó oklevél tárgyában.

31. U. a. jelentése Traytler Antallal a város részére 1887-ik évben szükséges fenyőfaanyagok szállitása iránt kötött szerződés jóváhagyása iránt.

32. U. a. jelentése Hirschmann Vilmossal a Stupin-réti 89 hold földbérlete iránt kötött szerződés jóváhagyása iránt.

Institoris Kálmán,
főjegyző.

Megyei kórházunk és a város érdekében.

A ragályos járványnak Aradon épp a közkórházban való kitörése alkalmával epés kifakadással sulyos vád emeltetett az intézet, illetve annak igazgatósága ellen, mely vád a különben is előitéletes a közönségnek egy jelentékeny részét még jobban képes lenne elidegeniteni az intézet erkölcsi és anyagi támogatásától.

Valószinü, hogy egy panaszos járult a járvány kitörése előtti napokban a német lap szerkesztőségéhez. és még egyik magyar lap szerkesztőségéhez is, mely utóbbi nagy bölcsen nem vette számba a panaszt. De ama panasznak az indoka éppen ellentétes irányu volt, mint a neheztelt közlemény. Ugyanis a feltételezett panaszos épp azok közzül való volt, kiket az igazgatóság éppen a rendes tisztaság meg értése miatt — lehet. hogy túlszigorúan — egy napi koplalásra büntetett. Más alapból a lap épp a legválságosabb időben nem merithette kifakadását.

Ugyde a vád ugy hangzott, hogy a gondatlanság, hanyagság régtől fogva tartja az intézetet elhagyatottan.

Ennek következtében azon kellett hát a közönségnek csodálkoznia. hogy nem akad egy orvos. vagy talán épp azok ellenében egy városatya. egy ujságiró. a ki érdemesnek tartotta volna ezt az érdekes közügyet annyira, miszerint a hosszu idő alatt. mig a járvány el nem zárta — megvizsgálta — vagy csak meg is tekintette volna az intézetet. és a már előbb meritett tapasztalás alapján felszólalt volna ugy az intézet — mint az igazság érdekében.

Mikor a vádat rémületében az egész város zisszhangozta, már akkor annyira nem volt bátorsága senkinek személyes meggyőződést szerezni az intézet valódi állapotáról, hogy maga az egészségügyi bizottság is ugy tett az igazgatóság hivatalos jelentésének tudomásul való vételénél, mint a ki a nap hőfokának minőségében kétkedvén, végre beadta a derekát, mondván: inkább elhiszem, semmint oda menjek.

Nekem volt alkalmam — keserves, az igaz — ismerni azt a rendet, pedáns tisztaságot. mely az aradmegyei közkórházat uralja, de nem akarok ezuttal annak a leirásába bocsátkozni; most már szabad, megláthatja a ki akarja, de azt épp ama keserves tapasztalatomra épitett teljes meggyőződésemből mondhatom hogy szerencséről beszélhet Arad közönsége, hogy a veszélyes ragály éppen a kórházban ütött ki, hol ugy járt az, mint a lángba röppenő darázs, lepörzsölte szárnyait, mielőtt a körülállókat jól megszurkálta volna mérges fulánkjával.

Az revolitio, az a rettentő hadjárat, a fekete asszony szárnyainak leperzselése mar valóban megérdemli a leirást, de minthogy a végletek találkozása, a fekete asszonynyal folytatott háboru igen sok comicus jelenettel vegyes: ama leirás már a vonal alá tartozik.

Hanem az emlitett rendnek és dicséretes tisztaságnak a betegek általi teljes élvezéséhez egy oly nagy hiánya van az intézetnek, mint az egész városnak; a levegő után első kelléke az életnek, a jó ivó viz.

És e bajon a mily olcsón, épp oly könynyen lehetne segiteni. Söt csodálatos az, hogy nemcsak a kórházban, hanem az egész városban minden rossz vizet ihatóvá nem tesznek csekély költséggel, ha már a vizvezeték drága, nagy müvébe nem akar. vagy nem mer a város beleharapni. Tehát olcsó. egyszerü és tartós vizszürő-készülék a kut fenekén (fibtrir-gép), mely minden kutban monyászai vizet álllit elő. Télen, nyáron készithető: én szakszerüleg szivesen berendezem hálából, dijtalanul a kórház kutját. És a legjobb ivóvize lesz.

Az intézet levegője jó, üde, tiszta.

De van még egy nem éppen elkerülhetlen, de egy igazi kényelemmel berendezett kórházhoz illő szükség kielégitése. E szükség csak a nagy betegek érdekében várja kielégittetését. Ez már többe kerül. de sokba ez sem. Az utczának a kórház mentén a kövezet helyébe faburokkal való ellátása. Mert a sebesen guruló kocsik egész agyvelejét, egész lényét a félőrülésig idegessé rázzák a nagy betegnek.

A fővárosi klinika mellett. az üllői uton még a tompa dörgésü lóvonatoknak sem szabad ügetve hajtaniok, csak lépést.

Az egészségügyi bizottság megkeresésére akármelyik körösvölgyi erdőbirtokos szivesen ajándékoz e közczélra néhány köbméter fát. Az áldozatkészségéről ismeretes vasutigazgatóság pedig szintén beszállittatja Aradra dijtalanul azt a pár kocsi fát, csupán a lerakatás kerülne valamibe, aztán ugy járnának rajta a kocsik alig hallható földalatti forma tompa dübörgéshez hasonlóan, mint az Andrássy-uton.

Tehát jó ivóviz és faburok! . . .

Hogy a veszélyes járvány elfojtásáért elismerést szavazott az egészségügyi bizottság dr. Matavovszky kórházi igazgató királyi tanácsos urnak, az valóban kiérdemelt elismerés volt, mert lehetetlen, hogy az ő szerénysége megengedé vala elmondani mind amaz éj és napon át egygyé tett rendkivüli fáradalmakat, melyek valóban csoda, hogy minden erejét ki nem meritették a járvány elfojtása közben. habár nagy munkájában teljes odaadással közremüködtek ugy az orvos urak, a fáradhatlan goudnok, mint a szorgalmas személyzet, melynek pedig kevés lelkesedést kölcsönözhet azon szomoru tudat, hogy az intézet szegényes állapota folytán még 30 egész évi szakadatlan szolgálat jutalmául sem kinálkozik számára a jövőben egyéb remény, elismerés, vagy hála az intézet részéről. mint egy ágy, és egy festetlen koporsó. Ez az egész nyugdij, melynek alapja az anyaföld.

Minthogy tehát a német lap neheztelt közleménye teljes és személyes meggyőződésem szerint nem helyes értesülés alapján keletkezett: nemcsak remélem, de hinni is merem, hogy a szerkesztő ur sokkal igazságosabb és mélyebb belátásu harczosa a közügynek, semmint eme tapasztalatoknak elébe tenné ama nyilatkozata alapját, melyből a neheztelt közleményt merité. Ellenkező esetre kénytelen lennék ama közlemény vádjának fentartása ellenében kórházunk jelen kifogásolhatlan állását töveről hegyére, egyes külön vonásokban részletezni. melyek aztán talán meggyőzőbbek leendenének. Remélem nem lesz rá szükség.

Végül legyen szabad a tisztelt igazgatóság által reám érdemetlenre minden érdek nélkül pazarolta rendkivül kitüntető atyai gondoskodásáért örökre lekötelező hálámat kifejeznem. Legyen szabad a kezelő főorvos ur országra szóló mély tudományát, páratlan ügyességét bámulnom és hirdetnem. Az ápoltatásnál a gondnok ur által tanusitott testveri részvétet és rendkivüli figyelmet. a személyzet és a konyha részéről való odaadást és tisztaságot megköszönnöm.

Jankai.

Külföld.

Orosz üzelmek Bulgáriában. A „Kr. Ztg." levelezője jelenti Tirnovából: Nacsevics. Stoilov, és Gesov Lompalakán s Ruscsukon át Tirnovába érkeztek, de Lompalákán előbb Kaulbars egy cselszövényével kelle találkozniok. T. i a tábornok nem hagyta magát kudarczai által visszariasztatni. hanem egy hatalmas „fogást" akart csinálni. Ugyanis rábirta Lompalánkán az ottani honvédelmi kerületi parancsnokot, hogy 200 honvéddel az arra utazó minisztereket fogja el, vagy másképtegye el láb alól. De a dolog kitudódott és a miniszterek védelmére hajókon két század katonaság érkezett Lompalánkára. A parancsnokot elfogták, a honvédeket pedig hazaküldték birkáikhoz és ökreikhez. Ez eset óriási feltünést keltett volna. ha Kaulbars ilyenekhez hozzá nem szoktatta volna az embereket. Ép ugy nem keltett feltünést Kaulbars azon kisérlete. hogy egy forradalmi kormányt alakitson Sophiában. Ezt is megakadályozták. Hogy a vérontásnak elejét vegyék. hirdették ki Sophiában az ostromállapotot, s igy Popovnak sikerülni fog Kaulbars montenegroi és maczedoniai szolgáit féken tartani. Sumlára sem számithatnak többet az oroszok, a mióta Weltsev kapitány érkezett oda. és a három orosz ezredparancsnokot u. m.: Stosarevet. Dickovot és Luszkanovot lemondásra kényszeritették. Egyáltalán a katonaság rossz szelleme ki van irtva és az oroszok reményének, hogy katonai lázadást szitsanak, vége. s nem képzelhető oly hely, a hol az intriga fogna. Karawelowot az oroszok kétségen kivül megnyerték. bizonyitja az, hogy nem ment el Tirnovába, pedig maga irta alá a nagy sobranjét összehivó rendeletet. Miután azon reménye, hogy Kaulbarssal együtt ellenkormányt képezzen Sophiában, füstbe ment s igy következetességből le kellene mondania, már azért is. hogy a sobranje által ne tétessék le nagy szégyennel.

Az orosz hajók Várnára való küldetése, Tirnovában utólag még nagyobb hatást keltett, mint kezdetben az látszott. Az a nézet kap lábra, hogy az oroszok lassankint hozzá akarják a külföldet az occupatió gondolatához s. oktatni, és azon ürügy alatt, hogy az orosz consulatust védelmezik, holnap vagy holnapután csapatokat küldenek Várnába és az orosz consulatushoz. Akkor ezen a réven az oroszok csapatokat küldhetnek az összes parti városokba, Ruszcsuk és Viddinbe és esetleg Sophiába is. Ez természetesen a népjog durva megsértése volna, a melylyel az itteni orosz consulok már két hónapja mit sem törődnek, minek folytán a jognak egy ujabb megsértése nem lenne meglepetés. Bulgária egyedül nem képes a népjogot egy oly nagyhatalommal szemben, mint Oroszország, érvényre juttatni, mert ha ehhez hatalma lenne, Kaulbars, Neklindow, Kargow és Satosin uraknak az utlevelet mér rég kiadta volna. A látszat itt most az, hogy a hatalmak, melyek Bulgária jövendő önállóságát biztositani megigérték, Oroszorszagtól való félelmökben ezen igéretük ellenére, Bulgáriát, — jóllehet a berlini szerződés értelmében önállósága biztositva van — cserben hagyták.

Legujabb posta.

— **A burgasi fölkelés**, ugy látszik, az ujabb keleti bonyodalom kezdőpontja lesz. Ez fog kivánt alkalmat szolgáltatni Oroszországnak a beavatkozásra. A Burgasból eddig érkezett sürgönyök pedig kétségtelenné teszik, hogy a felkelés nem a város lakosságának müve, hanem montenegróiak kerültek oda, a kik kaphatók mindenhova, a hol lopni vagy rabolni lehet. Vezérük egy orosz tiszt, a minthogy az egész mozgalmat az orosz consulátus készitette elő. Az európai kormányok, melyek az orosz hatalom ez anarchikus tevékenységét összetett kezekkel nézik, — irja a „Pester Lloyd" — igen veszedelmes példát adnak, mely befolyással lehet világrészünk jövő alakulására. Előttünk áll a tény, hogy a Kaulbars által rakott aknák elseje felrobbant, s annak pusztitó erkölcsi hatása — mely talán jelentékenyebb az anyaginál — máris mutatkozik. A távirat azt mondja, hogy minden intézkedés meg van téve a felkelés elnyomására. De mit ér ez? Ha a bolgár kormánynak csakugyan sikerül az orosz zsoldban álló utonállókat elkergetni, akkor fellép Kaulbars és császári ura nevében teljes büntetlenséget fog számukra kérni, vagy talán éppen elégtételt azért. hogy Nabokoff orosz kapitányt zavarták feladata teljesitésében. Komédia ez, s jobb lenne, ha a hatalmak alázatosan megkérnék a minden oroszok czárját, hogy könyörüljön a szerencsétlen országon. A beavatkozásra való ok megvan, minthogy azt a czár maga megszerezte.

TÁVIRATOK.

— A trónbeszéd. —

Budapest, nov. 6. (Az »Aradi Közlöny« eredeti távirata.) Ma délben fogadta Ő Felsége előbb az osztrák, azután a magyar delegatio tagjait.

Az elnökök üdvözlő beszédeire Ő Felsége válaszolván, a külügyi helyzetre vonatkozólag a következőket mondotta:

A sajnálatos bonyodalmak Bulgáriában, melyek a mult évben Philippopolban a kormány megbuktatásával vették kezdetüket, ujabban komoly aggodalomra adnak okot. Sikerült ugyan a hatalmak együttes fáradozásainak a mozgalmat localisálni és törvényes állapotok helyreállitását előkésziteni, de a Sophiában nemrég előfordult események ujabb veszélyes válságot idéztek elő, melynek fejlődése és — a mint remélem — békés megoldása éppen most veszi igénybe kormányom teljes figyelmét, s fáradozásai oda vannak irányozva, hogy a bolgár-kérdés végleges rendezésénél, mely a hatalmak közreműködésével lesz eszközlendő, az autonom fejedelemségben törvényes állapot teremtessék, mely a bolgárok megengedhető ohajait számbavéve, megfeleljen a fennálló szerződéseknek és az európai helyzetnek.

A kitünő viszonyok, melyekben minden hatalommal állunk és a békés intentiókról való biztositások, melyeket minden kormánytól nyertünk, — remélni engedik, hogy a keleten fennforgó sulyos helyzet daczára Ausztria-Magyarország érdekeinek megóvása mellett sikerülni fog a monarchiának és Európának a béke áldásait megőrizni.

Mindkét elnök hangsulyozta beszédében a törekvést, hogy az adófizetők teherviselési képessége öszhangba hozassék a hadügyi kormányzat által szükségesnek tartott kiadási többlet követelésével, — mig Tisza Lajos gróf a magyar delegatio elnöke hivatkozott beszédében a hadsereg és a nemzet közti benső viszony szükségességére is.

A magyar delegatio ugy az elnöki beszédet, mint a trónbeszédet csendben hallgatta meg, s csak az utóbbinak befejezése után éljenezte meg lelkesen a királyt.

Az osztrák delegatio tagjai igen meg voltak elégedve a trónbeszéddel, s annak több pontját bravo kiáltásokkal szakitották meg.

Ő Felsége mindkét delegatio tagjait megszóllitásokkal tüntette ki; a magyar delegatio tagjai közül hosszasabban beszélgetett Falk Miksával. A beszélgetés tárgyát a boszniai állapotok képezték.

— Aradmegye és város uj főispánja. —

Budapest, nov. 6. (Az »Aradi Közlöny« eredeti távirata.) Tisza Kálmán miniszterelnök ma délelőtt fogadta az Aradról tegnap este megérkezett Fábián László törvényszéki elnököt. A miniszterelnök felhivására Fábián László késznek nyilatkozott Aradmegye és város föispáni állásának elfogadására. A miniszterelnök már a legközelebbi minisztertanácsban elő fogja adni Fábián kineveztetése iránti javaslatát, mire az Ő Felségéhez fog felterjesztetni.

(Fábián László született 1840-ben, májushó 20-án Lovrinban. Édes atyja Fábián Gábor, a kitünő iró és jeles müforditó volt, ki egy izben városunkat az ország-

☞ **Folytatás a mellékleten.**

---

az! Magának beszél egészen. Feledi, hogy a magam 20 krjával én is áldoztam Thaliának.

Aztán, mert a Dóra dolorese egészen Van der Kraft bárón mulik, lélekszakadva futok le és elvegyülök a zártszék kihömpölygő publicumába egy megvékonyitott czigarette füstre, hátha hallok valamit, érthetőt felőle! Nincs ott uramfia egy ember se. a ki többet hallott tőle, mint én, pedig én mit sem hallottam.

Tehát interpellálok:

Tekintve. hogy az Arad városi szinház nem a féle összetákolt Thalia templom. kocsiszin, vagy mi, hol a nagyon apró rótára kieregetett beszéd meghallható is lenne. tekintve továbbá, hogy mivel a Czanyuga kisasszony legkisebb sohaját meg lehet hallani, mivel Thalia e csarnokának jó az acusztikája: felhivom Van der bárót, hogy politciai cselszövényeiről tessék egy szemerrel hangosabban beszámolni.

Indokolás: (még pedig kicsit furcsa) 1-ső A Budapesten ülésező delegatio is egybehangzólag elég nyiltan beszél a politikai helyzetről. 2-ik: Mert Aradon, hol a dalegyletek és férfinégyesek gomba módra teremnek (a héten a kereskedő-ifjak önképzőköre szervezkedik a nótára) nehezen nélkülözi különben Sárdy urat. Pedig ha megmarad a régi methodus mellett, nélkülöznie kell.

Nemde t. ház: akarom mondani olvasóim, közöltessék ez interpellatio Van der Kraft báróval, és azokkal a tisztelt uraságokkal. kiknek az aradi szinpadon Sárdy a képviselője?

De mit adjam én az alkotmányos patriotát? Mikor — hiszen olvastuk — a városi magisztratus is operette-ket játszik a tornyos épület alatt. (Jó lesz megmondani hol: a városházán.)

Még most sem nyitották ki a zárórát, a a mi aztán borsolja valakinek az orrát. De hisz ez természetes? Operette librettóban is van bonyodalom, itt sem mehet gyöngyen a munka, akár a karika csapás, kell lenni valami cselekménynek, ha ez maga kákán görcsöt keres is.

Nem cselekmény az, de a választásokra való tekintetből cselekedet. Vallom, mondom!

Ezek után pedig lássuk a másik operette-et: a Czigánybárót, minek méltóságából a magyarositó jókora darabot tört le: bisz az princz! Én csak Barinkayt láttam belőle valami auslagban, arról mondom. hogy szép darab.

Egyébként lássuk a külön követelményeket, ami alatt a szini criticákat értem.

Vélemények a darabról: 1. „A darab hatása rendkivül zajos." 2. A közönség az operette-et rendkivül szivélyesen fogadta és méltán." 3. „Az operettének zajos bár..." (És ezeknél a bár-oknál van a „kutya eltemetve!")

A játszók: 1. „Kitünő elősegitői voltak a darab rendkivüli sikerének." 2. „A szereplők mindegyike — törekedett." (Már itt nem létezik a superlativus) 3. A szereplők derekasan megállták helyüket." (Arany középmondás.)

A közönség? 1., 2. és 3-ik szerint is: óriási!

Fájdalom, nem mondhatjuk ezt a vásárról. Ugy látszik, az iránt akkor halt meg az érdekeltség, mikor arról volt szó. legyen-e. ne legyen-e?

Pedig itt vannak neki is az ő conventionalis alakjai. Opticusok Budapestről. végtelen sora a káposztás szekereknek és vagy háromrendbeli comoedia. No elmarad egy: a lics-locs. S ezért kiváncsiak serege elég rajzik kifelé, de az árusok ugy tartják, otthon feledték a bugyellárist.

Floricza.

A Kumjasszin-család.

[29 Folyt.] (Regény.)

Irta: *Henry Gréville.*

— Az „Aradi Közlöny" számára forditotta: H. G. —

XXV.

A kihivás.

Tsudesszov válaszolt és elégülten mosolygott. Mikor Súrov elhaladva az étterembe akart menni, a herczeg eléje állt. „Bocsánat" szólt a herczeg, „ha nem csalódom, Tsudesszov ur?"

„Az vagyok, kihez van szerencsém . . ."

„Súrov Sándor herczeg: itt a névjegyem!"

„Mivel szolgálhatnék kegyelmességednek?" szólt Tsudesszov alázatos meghajlással.

„Nincs itt egy szoba, ahol egy pillanatig zavartalanul beszélhetnénk?" kérdé a herczeg hidegen.

„Hogyne! Ha kegyelmességed követni akar."

A herczeg Tsudesszovot egy csinos berendezésü szobába követte. „Rögtön a dologra térek!" szólt Súrov, akiből rosz diplomata lett volna, miután még goudolatait is alig volt képes elrejteni. „Éppen most hallottam egy megjegyzést az ön nősülésére vonatkozólag. Ön az, aki Górov kisasszonyt, Kumjasszin grófné unokahugát és fogadott leányát feleségül akarja venni?"

„Igen uram! Engem ért az a ritka szerencse. hogy kérésemet ugy a grófné, mint Górov kisasszony meghallgatta."

„Kétségtelen az, amit ön most állit?" kérdé Súrov és kissé közelebb huzta székét. Olyan harczvágy ébredt föl benne. mint Sebastopol ostroma előtt, habár ezt ellenfele meg sem érdemelte.

„De uram! . . . nincs legkisebb okom sem abban kétkedni," válaszolt Tsudesszov bensőleg nyugtalankodva. de arra készen, hogy a váratlan támadás ellen magát védelmezze.

„Nekem a dolgot másként beszélték. Azt mondják és ezt az egész városban beszélik, hogy Górov kisasszony ellenszenve daczára ön makacsul igényt tart kezének elnyerésére. Mi, nemesek — Surov kiváló hangsulylyal mondotta e szót, értesére akarván adni ellenfelének, hogy őt nem számitja a nemesek közé, — bizonyos tekintetben kötelezve vagyunk egymás irányában és a rangon alól való házasságot, ismétlem: a rangon alól való házasságot csak az esetben engedjük meg, ha a leküzdhetlen szenvedély ennek mentségéül szolgálhat Ez az eset nem áll Górov kisasszonyra vonatkozólag, legalább a mint nekem mondták."

„De uram, ön Górov kisasszonynak sem gyámja, sem atyja és ha egyszer a grófné kérésemet elfogadhatónak találta. . . ."

Ezzel fölállt, jelezni akarván, hogy a beszéd tárgyát kimeritettnek tekinti. Súrov nem mozdult. hanem igyekezett a véglebonyolitást siettetni.

„Daczára ennek csak megvetésemet fejezhetem ki, ha ön ragaszkodik ahhoz, hogy egy oly leányt vegyen nőül, aki ellenszenvének és ön iránt való kicsinylésének nyilt bizonyitékát adta."

„Uram, ez az én dolgom!"

A herczeg felugrott és megragadta Tsudesszov karját.

„De az enyim is!" szólt izgatottan a herczeg. „Családom már századok óta van összeköttetésben szomszédainkkal. a Kumjasszinokkal. Nem engedhetem tehát meg, hogy ez a család önnel érintkezzék. Addig is, mig a gróf megjön, aki bizonyára érdeme szerint meg fogja az ön füleit nyirbálni, a grófnéval fogok az ön előéletére vonatkozó néhány ügyiratot közölni. melyekhez tisztességes uton jutottam. Akkor talán a grófné megváltoztatja nézetét."

Beszéd közben az étteremnek majdnem küszöbéig jutottak. Minden felől kiváncsi arczok tekintgettek az izgatott hangok zaja felé.

„Herczeg, a gróf messze van innét!" viszonzá Tsudesszov. „És a mi az ön rágalmazását illeti. . ."

Alig mondta ki e szót Tsudesszov, már is arczában érezte a herczeg keztyüjét.

„Uram, e szavakért elégtételt fog nekem adni!" szólt Súrov, a ki attól látszott félni, hogy ellenfele a sértést nyugodtan zsebre rakja.

A dühtől halvány Tsudesszovnak csak egy gondolata volt: Kár, hogy a herczeg ilyen soká várt a pofonnal! Előbb még kiegyenlithető lett volna a dolog, de most már elkerülhetlenné vált a párbaj. A kényszerüségből erényt csinálva és tekintetbe véve, hogy a párbaj bizonyára minden nő előtt. még Vasszilisszát sem vave ki, tekintélyét emelni fogja, nagy hangon kiáltott föl: „Uram, ezért megvivunk!"

„Hogy az ördögbe ne! Hát miért fárasztottam volna magamat. Nevemet tudja; itt lakom a két lépésnyi távolságban levő vendéglőben. Habár én tekintem magam megsértettnek, tekintettel a keztyükre, önre bizom a fegyver megválasztását. Tanui egész este otthon találnak, ha azonban ön . . . Különben reménylem. hogy jó emlékező tehetsége van és nem kényszerit arra, hogy a mit most mondtam. azt ismételjem!"

Súrov a körből elment Sacharjevhez. Ez épen ebédelt. Súrov névjegyét oly kéréssel küldötte be. hogy ebéd után látogassa meg.

Husz perczczel később Sacharjev a herczeg lakásán volt.

„Holnap párbajozom!" szólt Súrov.

„Ugyan ne izéljen; ebéd után nem szeretem a rosz élczeket. ezek háborgatják az emésztést!"

„Kedves barátom. sajnálom az emésztését. de nem segithetek rajta. Azonban gyomrának helyreállitása végett hozatok önnek kávét és likört. magamnak pedig ebédet, mert rettenetes éhes vagyok és mintán vendéglőben az embernek mindig várakozni kell, időközben elbeszélem a történteket."

Sacharjev csakhamar tudomással birt a dolgok állásáról.

„De hát." némi gondolkozás után „mért nem fordult egyenesen a grófnéhoz?"

Súrov vállat vont.

„Legelőször is hozzá mentem. de a fogadtatás nem volt valami udvarias. Fejébe vette ezt a házasságot as annak végrehajtásával nem is akar várni a gróf visszajöveteléig. Holta napjáig bánna ezt a dolgot; ezért oly szolgálatot teszek neki, melyért később hálás lesz irántam. Tudja. hogy mi némileg rokonok vagyunk . . ."

„És ön ki akarja magát tenni annak a veszélynek. hogy nyomorékká lesz annak megakadályozása végett, hogy egy sehonnai a családba keveredjék?" kérdé Sacharjev aggodva.

„Nos. képzelje magának, hogy Zenaidet nőül akarnám venni; vajjon kellemes lenne-e reám nézve ez urat „kedves rokonnak" szólitani?"

„Ah! Kitünő, pompás! Most már értem, Ön tehát azt akarja, hogy segédje legyek?"

„Ezt akartam kérni."

„És ki a másik segéd?"

„Azt nem tudom. Válassza valamelyik barátját."

(Folyt. köv.)

gyülésen is képviselte, édes anyja pedig született Telbisz Francziska. Az elemi iskolákat, mint magántanuló, othon végezte, mig középiskolai tanulmányait a minoriták aradi gymnasiumában, mindig jeles eredménynyel. Az érettségi bizonyitvány elnyerése után Budapesten iratkozott be a jogi facultásra s a jogot ott és Heidelbergben végezte el. Ügyvédi oklevelét 1866-ban nyerte el s annak alapján négy éven át folytatta is az ügyvédi gyakorlatot, mignem 1870-ben Arad városa őt főügyészévé választotta meg. Rövid egy évi müködés után 1871-ben már a város főjegyzői állását tölté be s ez állásában megmaradt mindaddig, mig a biróságok szervezésekor az aradi törvényszékhez törvényszéki biróvá neveztetett ki. Ez állását oly ügyszeretettel és kiváló képességgel töltötte be, hogy Ő Felsége őt a legfiatalabb birók egyikét, 1885. április havában az el. hunyt Nagy Sándor helyébe az aradi törvényszék elnökévé nevezte ki. Mint ilyen, ritka igazságérzetével és tapintatával és ott, a hol kellett, erélyes föllépésével nemcsak alárendeltjei, de a nagyközönség osztatlan tiszteletét és becsülését is kivivta, s egyuttal kivitte azt is, hogy e törvényszék az ügykezelés és igazságszolgáltatási eljárás tekintetében ma már az elsők között emlithető. A mi végül családi körülményeit illeti, megemlitjük még, hogy neje özv. Senk Ferenczné született Telbisz, és hogy három kiskoru gyermeke van).

NAPTAR.

November 7. Vasárnap. Róm. cath. napt. Engelbert. — Prot. naptár. Adolf, — Görög-orosz naptár (október 26.) Deme. — Nap kél 6 óra 55 percz. Nyugszik 4 óra 33 percz.

Nov. 10. Arad szab. kir. város törvényhatóságának közgyülése d. u. 4 órakor.

November 12. Aradmegye közigazgatási bizottsági ülése d. e. 9 órakor.

HIREK.

Arad és Vidéke.

— **Szállitható mezei vasutak engedélyezése.** Minthogy a kizárólag gazdasági czélokra szolgáló és egy helyről a másikra szállitható mezei vasutak (Transportable Feldbahnen) létesitése az ország különböző részeiben mind gyakoribbá válik: az ily vasutak engedélyezése és üzlete tárgyában követendő eljárására nézve a közmunka- és közlekedésügyi ministerium f. évi október hó 27-iki 40321 szám alatt szabályrendeletet bocsájtott ki. — E szabályzat szerint kizárólag saját területén felállitandó ily mezei magán vasut létesitéséhez, akár ló-, akár gőz-erőre rendeztessék is az be, előző hatósági engedély egyáltalán nem szükséges, s csupán a pálya üzeme körül biztonsági szempontból netán szükséges óvintézkedések megállapitása kivántatik s ez a megye alispánjának, s illetve városokra nézve a polgármesternek hatáskörébe utalva van. Idegen rendeletek igénybe vétele esetében ugyanazon megye területén az alispán, több törvényhatóság területét érintő vasutak pedig a közmunka- és közlekedési miniszter előmunkálati engedélye s esetleg egyszersmind közigazgatási beiktatás eszközlése is kivántatik, s a pálya létesitése csak ily engedély alapján kezdhető meg. — Kisajátitási jogot az ily vasutak létesitői nem nyernek. — A pálya fölötti felügyelet első sorban az alispán, s másodsorban a vasuti főfelügyelőségre van bizva.

— **Az aradi őszi vásár.** Országos vásárunk tegnapi napja nagyobb mozgalmat hozott belső piaczunkra, vevők is többen voltak mint tegnapelőtt, de az eladók még inkább szaporodtak, s talán ennek tulajdonithatni, hogy nem érezték a forgalom nagyságát az eladók, kik általában panaszkodnak a bevétel csekélysége fölött. A külső vásár meg éppen silány volt, sertés nagyon kevés volt: s azt sem vette senki, pedig ugyancsak fele áron tartogatták, szarvasmarhából már nagyon kevés volt látható; a lóvásár már élénkebb képet mutatott, bár máskorhoz képest az is gyengének mutatkozott.

— **Lyceumunk régiségtárát** f. évi szeptember 15-től november 1-ig becses ajándékaikkal gazdagitották: Cserey Jánosné ő nagysága, a „Székely Nemzeti Muzeum“ bőkezü alapitója — dr. Jancsó B. tanár ur szives közbenjárása folytán — a következő tárgyakat küldötte: 1 ón kancsó, 1 kerek tükör, 1 régi ollótartó, 1 régi óntányér, 2 db. osdalai gyémánt stuf, 2 db. porczelán tányér, egyik Béldi Pál hagyatékából, 12 db. régi bokaj (kancsó), 1 db. tükörüvegre festett kép, 1 db. régi szakácskönyv (czimlapja nincs), 12 db. régi himzés, 4 db. lepedőszél (régi himzés) s 4 db. régi okmány, u. m.: a) öt levél számadás, régi román nyelven, latin jegyekkel; b) Aranka György eredeti levele 1789. máj. 3.; c) Sobieszky János lengyel király levele 1683. szept. 13., a bécsi ütközet hitelesitett másolata; d) a magyar nemzet függetlenségi nyilatkozata, 1849. nov. 14., akkori nyomtatvány; e) a „Nemzeti Társalkodó“ 2. száma (csonka), 1836. jul. 12. — Id. Mogyorósy János muzeumi igazgató Gyulán: Mogyorósy Árpád amerikai (Alleghany) tanár levele 1886., másolat; Martinuzzi bibornok arczképe, a békésmegyei muzeumben őrzött eredeti után készült rajz (mellkép). — Wolfner Ignácz ur egy fushord irásjegyekkel nyomtatott könyv fele részét. — Megyaszay Antal ur Pankotáról az ottani régi templom ásatásánál kikerült 14 db. feliratos vagy jegyzett oltárrészeket. — Néhai Jankó József radnai járásbiró 1 db. Kossuth-dollár jegyet. — Fogadják a t. adakozók, valamint az arad-csanádi vasutak nagyérdemü igazgatósága, mely a köveket kegyes volt ingyen beszállitani, legmélyebb köszönetünket. — Hanthó Lajos, muzeum-őr.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter Kovács Pál volt catasteri segédbiztost az aradi jószágigazgatósághoz id. III. osztályu számtisztté nevezte ki.

— **A tanácsnak és a rendőrségnek** figyelmét egy izben már felhivtuk a város határában mind gyakoribbá vált lopásokra. Most kaptuk a hirt, hogy Antalffy Endre aradi tanyájáról a mult éjjel két ökröt loptak el. Az Antalffy-féle tanya egészen a Gáj alatt fekszik alig két puskalövésnyire ezen külváros szélső házaitól. A amint értesülünk, a tanyán a rendes két cseléd mellé még egy harmadik is volt felfogadva, hogy a felvigyázat annál megfelelőbb legyen; és a lopás még is megtörtént. Ez csak azt mutatja, hogy a tolvajok a szükségtől is kergetve, mind merészebbekké lesznek és könnyen elérhetjük, hogy a tél beálltával a tolvajok még a Gájba is kiterjesztik müködésük körét. A város által fizetett négy csőszre ezen gyakori lopások a legrosszabb világot vetik. Csakis a csőszök legnagyobb mérvü kötelességmulasztásának lehet betudni, hogy a lopások ily gyakran ismétlődnek és hogy a tettesek kézre, a lopott jószágok pedig meg nem kerülnek, ami különösen feltünt, már a Hirschmann Vilmosnál két izben elkövetett lopásnál. A csőszöket azon a vidéken, a hol Antalffynak is a tanyája van, egész őszön át egyetlen egyszer sem látták a folytonosan kint dolgozó béresek megfordulni. Ezen állapotok türhetetlenek és a földtulajdonosok méltán elvárhatják a várostól, hogy az 50%-nyi közköltség fejében legalább is a vagyonbiztonság tekintetében a legprimitivebb intézkedést megtegye. A négy csősz kevés ily nagy határ őrizetére, de kétszerannyi is kevés lesz, ha a csőszök nem fogják lelkiismereten teljesiteni kötelességüket. — Intézkedjék tehát a tanács sürgősen, hogy a felháborodott kedélyeket megnyugtassa.

— **Köszönetnyilvánitás.** Özv. Izsó Istvánné urhölgy boldogult férje emléke iránti kegyeletből a helybeli siketnémák iskolája segélyezése czéljából huszonöt forintnyi adományt volt szives hozzám beküldeni. Midőn a kegyeletes jószivüség sugallta ezen nemes adakozásért e helyen is köszönetet mondok, óhajtom, hogy az elhunyt feletti fájdalmát enyhitse jó cselekedetének tudata, mert mivel sem róhatjuk le szebben és nemesebben drága halottaink iránti kegyeletünket, mintha emléküket jótékonysággal és a szerencsétlenek könyeinek letörlésével tiszteljük és örökitjük meg. Aradon, 1886. november 5-én. Dr. Jánossy Demjén, minorita rendfőnök, az aradi siketnémák iskolája felügyelő bizottságának elnöke.

— **Gombamérgezés.** Berta Gábor kádár legény és neje tegnap előtt este gombát ettek, mitől éjjel hirtelen rosszul lettek, s a nő már el is halt, mig a férfi sulyosan megbetegülve ágyában fekszik.

— **Ültetvények a marosparti sétány részére.** Jahn Vilmos ur a borossebesi uradalom tiszttartója, ki általában minden üdvös közintézmény iránt meleg érdeklődést és támogatást szokott tanusitani, értesülvén arról, hogy az aradi marosparti sétány egyuttal füvészkerti czélokra is fog használtatni, a sétány részére a borossebesi uradalomban otthonos cserjékből, diszbokrok- és fákból egy szállitmányt küldött, mely a jövő héten fog elültettetni. Ha minden megyebeli birtokos s uradalmi tiszt ily szép érdeklődést tanusitna e tanulmányi alapot is szolgáltató sétány iránt, akkor 10—15 év mulva egy olyan hasznos helye lenne Aradnak, mit világvárosok is megirigyelhetnének tőlünk.

— **Gyülésezések.** „Az aradi korcsolyázó egylet“ ma d. e. 11 órakor a cassinó helyiségében közgyülést tart. — Az aradi iparos ifjak önképző- és beteg-segélyző egyletének választmánya pedig holnap azaz hétfőn este 7 órakor fog ülésezni.

— **Vonat általi elgázolás.** Lapunk tegnapi számában már megemlékeztünk a tegnapelőtti Budapestről Aradra jövő személyvonat késedelméről, minek oka az lett volna, hogy Kétegyháza és Lőkösháza közt egy gyermeket elgázolt. Utólag hivatalos forrásból értesülünk, hogy az elgázolt Békési István, Békésmegye dobozi illetőségü 14 éves gulyás, ki sulyos zuzódást szenvedett s most a megyei kórházban ápolják.

— **Korán kezdi.** Fakertről irják lapunknak, hogy Kis János 9 éves fiu, kit állitólag édes anyja világnak küldött s Fehér János zimándközi lakos felnevelés végett magához vett, e hó 2-án magára öltvén Fehér uram felöltőjét, s bucsutvéve a kapufélfától, megszökött. Az élelmes kis tolvaj, daczára az eddig tett nyomozásoknak, megkerithető nem volt.

— **Felhivás versenytárgyalásra.** A honvédcsapatok jövő évi élelem-szükségleteinek beszerzése czéljából november hó 15-re versenytárgyalás van kitüzve a következő honvédállomásokon: Félegyházán, Békés-Gyulán, Borosjenőn, Zilahon, Karczagon és Jászberényben. Szükséglet naponként 840 kenyér, 3360—4200—5040 adag zab, 4500—5600 adag széna, 1700 adag alomnak való szalma. Az ajánlati föltételek a nevezett állomások irodáiban megtekinthetők.

— **Elgázolás.** Tegnap délelőtt egy pleskuci ember, bizonyos Surtye Nikolaj a Karolina-utcza torkolatánál sebesen haladó kocsijával Havancsák Juliánna 45 éves, iszákos napszámosnőt elgázolta. A kocsi kereke az asszony lábán ment keresztül, s a ballábszárt eltörte, s a bokaizületnél is olyan sérülést okozott, hogy az teljesen nyitva van. A gyógyitás orvosi vélemény szerint 6 hetet fog igényelni. A kocsis el van fogva.

— **Ingyen akart szürköpönyegre szert tenni** valami Popa Nikolaj nevü ember, s egy a piaczon áruló zsibárusnál próbált szerencsét, azonban rajta vesztett s elfogták. Egy kis mentsége, hogy ittas volt.

— **Betörés.** Kugolák Sándoré Demeter-utcza 12. számu házában pénteken általános tisztogatás levén eszközölve, a butorok s ruhanemüek éjjelre a zárt istállóba helyeztettek el, ezt az alkalmat, valami tolvaj fölhasználta, s tegnap éjjel oda betörve, mintegy 120 frt értékü ruhanemüt eltolvajolt. A nyomozásnak ez ideig semmi eredménye.

— **A gőzgépkezelőket és kazánfütőket vizsgáló bizottság** Temesvárott a legközelebbi vizsgálatokat szombaton november 13-án fogja megtartani. E vizsgálatokra szóval vagy irásban lehet jelentkezni a temesmegyei m. kir. államépitészi hivatalnál Temesvárott (dicasterialis épület III. emelet). A vizsgálat alkalmával a jelölteknek gőzgéptulajdonosok által kiállitott s az illetékes hatóság által hitelesitett bizonyitványokkal kell igazolni, hogy legalább hat hónapig müködtek fütött gőzgépnél mint segédek azon szakmában, a melyből a vizsgálatot letenni kivánják.

— **Birtokváltozások.** Özv. Halmazsán Mihályné szül. Moldován Marjucza eladja az Arad-városi 5075 számu tjkönyvben bejegyzet 1 hold 840 □ ölnyi szántóföldjét, Dohányos dülőben, Csizmadia György és neje szül. Szekeres Zsuzsannának. — Gajcsán Lázár eladja az Arad városi 1899 számu tjkönyvben bejegyzett, Pernyáva külváros György-utczai 22. számu ház és telekből, a teleknek fele részét azaz 273½ □ ölet, Molnár Ferencz és neje szül. Komlodi Katalinnak. — Lusztig Mór és neje szül. Schwartz Ida eladják az Arad városi 3942 és 5752 számu tjkönyvekben bejegyzett, belváros, fő-utczai 51. számu ház és telküket, ugy a városháztéri 2. és 3. számu üres telküket az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatóságnak. — Szelle József eladja az Arad városi 3035 számu tjkönyvben bejegyzett, Gáj külváros, kovács-ut-utczai 38. számu ház és telkét Csabai Albertnek. — Dr. Rosenberg Sándor és neje szül. Freund Róza eladják az Arad városi 917 sz. tjkönyvben bejegyzett, belváros Rákóczy-utczai 10. számu ház és telküket Magyary szül. Dank Antóniának. — Özv. B. Tóth Mihályné eladja az Arad városi 4063 számu tjkönyvben bejegyzett, Sarkad külváros aranykéz-utczai 14. sz. ház és telkét, özv. Rapolty Antalné szül. Névery Katalinnak. — Dániel Kálmán városi közgyám mint kiskoru Petrovszky Lajos ügygondnoka eladja nevezett gondnokoltja nevében az Arad városi 2236 számu tjkönyvben bejegyzett, Pernyáva külváros választó-utczai 21. számu ház és telekből azt megillető hanyadrészét Leucsán Jánosnak.

Hazánk és a főváros.

— **Az erdélyrészi hadparancsnok és Kolozsvár.** Kolozsvár város szerencsekivánataira Schönfeld báró táborszernagy előléptetéséhez a táborszernagy magyarul, a legszivélyesebb modorban felelt. A rá nézve annyira megtisztelő és őt boldoggá tevő üdvözlő iratban — ugymond — nemcsak rendkivüli örömét, de megnyugvását is találja. Köszönetet mond érte a legmelegebben, s örömét fejezi ki a fölött, hogy a polgárság és a katonaság között elkerülhetetlenül szükséges egyetertés meg van. Kéri ez iránta tanusitott jóakaratot a parancsnoksága alatt álló csapatokra is kiterjeszteni s ismételve mond köszönetet mindazért, a mit a polgárság, a katonaságért eddigelé tett s ezutan tenni fog.

— **A bazilika-sorsjegyek főnyereményét,** — mint a „P. H.“ irja, — dr. Gaszner Béla budapesti kir. közjegyző, Falk Miksa orsz. képviselő veje, nyerte, s már föl is vette az első magyar iparbanknál, hol a sorsjegyet eredetileg egy ügynök vásárolta eladásra. A szerencsés nyerő ez ügynöknek 150 s a nevezett bank váltóüzleti alkalmazottjainak 500 frt jutalmat adott.

— **Az elfogott postasikkasztó.** Harang Pál postasikkasztót délután hozták meg Gyöngyösről a fővárosba, a hol elfogták. A főkapitányságnál azonnal kihallgatták és beismerő vallomást tett. Először azt vallotta, hogy szorultságában, hamarosan, alig néhány óra alatt, midőn Orsováról a póstavonattal Budapestre jött, határozta magát a sikkasztásra, melyet akként követett el, hogy a mozgóposta tisztviselője által a kiállitott bejegyzési könyvet megsemmisitette és egy másikat irt helyette, melynek alapján Budapesten elszámolt. A hamisitott könyvbe 17 zacskó pénz-küldemény helyett 16 zacskót jegyzett be. A rendőrség azonban kikutatván Harang Pált, két darab hamis okmányt talált nála: egy katonai végelbocsájtót (Abschied-Schein) és egy bizonyitványt; mindkettő Molnár Norberth nevére volt kiállitva. A rendőrség azután vallatóra fogván Harangot a hamisitott okmányok szerzése miatt, őszinte vallomást tett. Beismerte, hogy sanyaru anyagi helyzetben élt, kétségbeesve sorsa felett már rég azon tervvel foglalkozik, hogy ha alkalom kinálkozik, a kezelése alatt levő postapénzből nagyobb összeget fog elsikkasztani s azután megszökik. Julius 1-je óta foglalkozott e tervvel, várva a kedvező alkalmat. Azért hamis okmányokról is gondoskodott jó eleve, melyek segélyével szökhessék. A nála talált hamis okmányokat fiának dictálta le, de az aláirást és pecsétet, mely az okmányon van, maga hamisitotta. Felhasználva a kedvező alkalmat, f. hó 1-én, midőn a 4. sz. mozgópostával Budapestre ékezett, este elszámolt s a 17. számu pénzeszsákot visszatartotta. Másnap, f. hó 2-án egész délelőtt sétált, az elsikkasztott pénzből aranyórát, lánczot, gyürüt vett magának. Délulután Budára ment, hol nagy szakállát, mely arczának különös és könnyen felismerhető jelleget kölcsönözött, leborotváltatta, haját pedig gondosán fésülve elől elválasztva hordott, kopaszra lenyiratta; nejének egy hordár által aradi-utcza 27. számu lakására 31 frt készpénzt küldött, azután pedig átjött Pestre, hol ismét ékszereket vásárolt és várakozott 6 óra 30 perczig este, a midőn a magyar államvasutak vonatával Vámosgyörkre utazott, onnét pedig bérkocsin ment Gyöngyösre, hova éjfélkor érkezett meg és a Hungáriaban vett lakást, a hol tegnap esti 6 órakor a budapesti főkapitány megkeresésére, az ottani rendőrség elfogta. Az elsikkasztott összegből 50,749 frtot találtak meg nála, 2000 frt azonban hiányzik. A budapesti főkapitányság még csütörtökön délben értesült, hogy Gyöngyösre egy budapesti ur érkezett, ki sok pénzt hozott magával és ott bőven költekezik. Ezen értesülés alapján kereste meg a főkapitányság a gyöngyösi rendőrséget Harang elfogatása iránt. Péntek este fél 6 órakor állitották Harangot elő a főkapitányságnál. A kihallgatással a rendőri nyomozat befejezve lévén, az ügyészségnek adják át Harang Pált. A pénzösszeget, valamint az értéktárgyakat, melyeket Harangnál találtak, Zobel Lipót főpostaigazgatónak adták át.

— **Erdőssy Eugenia sirja** halottak napján nem volt elhanyagolva. A nagy-kanizsai müvészeti és irodalmi egylet csöndes gyászünnepélyt rendezett az oly tragicus módon elhalt müvésznő nyugvó helye fölött. Az egyleti tagok délután 4 órakor testiletüleg jelentek meg a temetőben, Erdőssy Eugenia sirjára koszorut helyeztek el, miközben Csempesz szép emlékbeszédet tartott.

— **A szadadkai félmilliós lopás.** A szabadkai félmilliós lopásra vonatkozólag ujabban arról értesitenek, hogy a Geiger Adolf tőkepénzestől ellopott Wertheim-szekrényben a 250,000 frt készpénzen és 200,000 frtra rugó értékpapirokon kivül nagymenyiségü ékszer is volt. Ezek között egy hosszu arany nyaklánez, egy sima egy fedelü ezüst óra, egy aranyba foglalt gyémánt gyürü 13 kövel, egy fehér pecsét gyürü zöld kövel, egy pecsétgyürü vörös kövel, egy szivalaku melltü gyémánt kövekkel, egy karperecz nagy brilliantokkal, egy pár fülönfüggő két-két briliánttal, 3 drb arany medaillon aranylánczczal s egy zacskóban különféle arany és ezüst tárgyak. A Wertheim-szekrényt a mezőkön feltörve október 30-án reggel 6 órakor, tehát az nap reggel, midőn a betörés történt, egy szállási paraszt ember találta meg, ki arra ment fiával. De nemcsak hogy nyomban nem tett jelentést a rendőrségnél, hanem csakis este beszélte el szomszédainak, hogy mit látott. Október 31-én reggel a szomszédok gyalog jöttek aztán a városba és elbeszélték az esetet egy szabadkai gazdának, ki aztán többeknek elmondta Szabadkán; ugy jutott a rendőrség tudomására. A helyszinén megejtett vizsgálat azt igazolja, hogy a betörők közül legfeljebb ketten a Kazinczy-utczából behatoltak özv. Tumbászné udvarára. Egy mezitlábos férfi lábnyomot és egy női czipőnyomot találtak arra. Oda bevittek egy 5 öles létrát s aztán áthatoltak özv. Bauerné udvarára, a létrát magukkal vive. Ott a létrát Geiger istállójának tüzfalához támasztották és fölmásztak a falra. Az istálló zsindely tetőzete azonban dértől ellepve csuszós lévén, Bauerné udvarán a ruhaszárító köteleket levágták, a Geiger tüzfala mellett levő fának ágaira kötötték, s azoknak segélyével ereszkedtek le a tetőzeten a padlás ajtajáig. Itt az ajtósarkokra ismét kötelet kötöttek, melyekre csomókat erősitettek s igy jutottak az udvarba. Az istállóban két kocsis, egy kis szobában pedig az iroda mellett, hol a Wertheim-szekrény volt, két cseléd aludt, kik semmi neszt sem hallottak. A Wertheimszekrényt kivitték, a kocsi hátsó kerekeit kiszedték, a kocsi derekat igy leeresztve, felcsusztatták rá a szekrényt. A kocsiba csak egy és pedig patkótlan ló lehetett fogva. A vizsgálat folyamán kiderült az is, hogy az éjjeli őrök és a rendőri őrjárat azon éjjel különböző időkben nyolczszor haladott el Geiger háza előtt, de semmitsem vett észre. Fél 4 órakor reggel vették észre, hogy Geiger kapuja nyitva van. A rendőrséget reggel 5 órakor értesitették az esetről. Emlitettük, hogy a budapesti detectivek f. hó 1-én reggel Szabadkára mentek, de az nap este visszatértek. Akkor azt mondták, hogy a detectivek azért tértek vissza, mert constatálták, hogy a büntény szálai nem nyulnak Budapestre. A detectivek visszatérésének oka azonban abban keresendő, mert a titkos rendőrök müködésével egybekötött kiadásokat Geiger előlegezni vonakodott. A tett szinhelye pedig a fővárosi rendőrség müködési területén kivül esvén, a költségek fedezésére hivatalból pénzt nem kaptak. Azért a nyomozatot a szabadkai rendőrség saját hatáskörében maga végzi.

— **Rövid hirek.** Gönczy Pál miniszteri tanácsos a jövő évben 50 éves jubileumát üli meg a tanügyi téren kifejtett müködésének — Nagyváradon szerdán iktatták be ünnepélyesen Szakszó Rezső debreczeni prépost-plébánost mint kanonokot s Ipolyi püspöknél ez alkalomból nagy papi ebéd volt. — A májai kerületben tartott képviselőválasztásnál a horvát ellenzék megbukott és Sliepcsevics nemzeti párti jelölt nagy többséget kapott. — A pusztapéklai rizstermelő telep, melyet eddig az állam kezelt, tizenöt évre bérlő kezébe megy át. — Nagy a panasz országszerte a gazdák körében a szárazság miatt; a vetés nem kel ki s több helyen már a kutak is kiszáradtak.

A nagy világ.

— **Királyi mükedvelők.** A bécsi „III. W. Extrablatt“ közlése szerint Károly Lajos főherczeg reichenaui villájában a napokban olyan mükedvelő előadás volt, melynek szereplői majdnem kivétel nélkül főherczegek és főherczegnők voltak. Előadták Scribe „Az én csillagom“ czimü darabját, melyben játszottak Bragazna herczeg, Maria Josepha fhgnő, Cavriani gróf, Ferdinánd fhg és Margit fhgnő. Ebben leginkább kitünt Ottó fhg ifju neje Mária Josepha fhgnő, egy kissé elütve lágy németes kiejtésével, melyet hazulról hozott az Elba partjáról, a többitől. Aztán Holpein „Er experimentirt“ cz. darabját játszották Blangy báró és neje, és Ferdinánd főhg. Végül Befregger három festményét mutatták be élő képekül: „Tanz auf der Alm“, „Der Salontiroler“ és „Der Zitherspieler.“ Ezekben részt vettek: Maria Theresia, Maria Josepha, Maria Anunciata, Erzsébet főherczegnők, Pallavicini őrgrófnő, Braganza herczeg, Otto és Ferdinánd főherczegek, Zichy grófnő, Corent, Cavriani grófok, Schönfeld gróf, Blangy báró. Az előkelő mükedvelő társaság mestere Sonnenthal volt, aki elképzelhetőleg igyekezett lehető magas müvészetet producálni fönséges tanitványaival el is érte, forrásunk szerint az elképzelhető magas sikert. Különösen sikerültek a Befregger-képek, melyekhez a legkorhübb jelmezekben állottak azok résztvevői. Az élőképek után Sonnenthal szavalt el több költeményt, viharos tetszést keltve. Károly Lajos főherczeg jegteljesebb elismerését és köszönetét fejezte ki a társaság tagjainak. A játék után estélyöltözetet öltöttek s együtt maradtak theára.

— **A bécsi magyar szinigazgató.** A bécsi Carl-szinház bérlője, Tatartzy Károly valószinüleg továbbra is megtartja az intézet vezetését. Ő 1884-ben 35,000 frt évi bér mellett vette át a szinházat, mig most Carl örökösei évi 40,000 forint bért kivánnak. Tatartzy épen nem ont bele az igazgatásba, sőt az eddigi anyagi eredmény kedvező reá nézve. A Stadt-Theater leégésével a vállalat értéke természetszerüen emelkedett. Tatartzy jelenleg herkules-fürdői épitkezésekkel van elfoglalva, de nemsokára Bécsbe megy és remélik, hogy a tárgyalások mindkét részről eredményre fognak vezetni.

— **A vasárnap Hollandiában.** A németalföldi törvényhozás elé az igazságügyminiszter legközelebb törvényjavaslatot terjeszt, mely egy 1815-iki törvényt módositva, a vasárnap megülését szabályozza. Az uj javaslat szerint vasárnapon a nyilvános munkák és az utczai kereskedés tiltva van. A gyárak szünetelni tartoznak. Szeszes italokat csak déli 12 óra után szabad árulni.

— **A párisi koplaló,** a milanói születésü Merlatti 8-ik napján éhezésének szinte kimerült. Rendkivül gyötrő álmai voltak, — melyeket ugyan ő csak futólagos válságnak mond, de amelynek alapján orvosi tanácskozmány fogja kimondani, hogy engedjék-e Merlattit tovább is éhezni.

— **Rövid hirek.** A bécsi augustinusok templomában csütörtökön Ő Felsége rendeletére gyászmise volt a hadsereg halottjai lelki üdveért s jelen volt a trónörökös a Bécsben időző összes főherczegekkel, ugyszintén a tábornoki kar tagjai. — Lucca Paulina asszony és Mierzvinski tenorista a svéd királytól a nagy arany-érmet kapták. — Millaud franczia senátor, ki régebben több szindarabot is irt a köztársasági eszmék terjesztése végett, közmunkaügyi miniszterré lett. — Augsburg városa 36,000 márka subventiót szavazott meg az ottani szinháznak, „tekintettel az igazgató és a személyzet jeles müvészi törekvéseire.“ — A bécsi Unio-bank már eladta az összes bazilika-sorsjegyeket; a nagyobb részt egy budapesti consorcium vette meg. — Kaaden alsó-ausztriai városkában betörtek Wollny ékszerész boltjába s négyezer forint értékü ékszereket és órákat raboltak el.

SZINHÁZ.

„A czigánybáró.“

Ez a phantasticus meséjü tarkaság, mely Schnitzer Ignácz ur daczára, egészen reávall a Jókai sajátságos, mesés phantaziájára, állandó cassadarabnak igérkezik Aradon is, mint mindenütt, a hol szeretnek igénytelen bohóságokon nevetni és a hol csak egy ember is van, a ki a Strauss walczereit szereti minden ingerével hatni engedni kedélyére, idegeire.

Tegnapelőtt és tegnap két telt ház. S valószinüleg az lesz a mai is, én minden este, melyen a czigánybáró elmondja, hogy:

„Bár a művészkedés
Némiképpen mesés.
Ámde, hogy ha van ész,
Nem nehéz, nem nehéz!“

Ez az első szép walczere a darabnak, mely egyuttal a Barinkay Sándor entrée-ariája. Barinkay éppen hazatér kóbor, kalandos életéből s a királyi kegyelem visszaadja birtokait, melyekbe Cornero gróf kiralyi biztos helyezi vissza. Barinkay egy elszegényedett nemes. Szomszédja lesz ujra a „sertéskirály“-nak, a különben békés természetü Zsupán sertéskereskedőnek. Zsupánt nagyon genirozza a kalandos természetü Barinkay megérkezte, s hogy békésen éljenek, hajlandó a leányát Arzénát odaadni neki feleségül. A A leany azonban kijelenti, hogy legalább is báró legyen Barinkay, ha kezét meg akarja nyerni; Barinkay erre bosszut esküdve távozik ősi vára felé, midőn az oldalt eső czigánykunyhó mellett, Saffi ez ördögi szépségü czigányleány dalával visszahivja. Barinkay beleszeret. A később hazatérő czigánytábor őt bárójává, fejedelmévé kiáltja s egy hatásos tableaux-ban végződik az első felvonás.

A második felvonásban Barinkay már Saffival él, mint czigány vajda és egy álomjóslásra nagy kincset talál egy ódon toronyromban. Itt felkeresi Cornaro gróf királyi biztos, és mint egy bizonyos magasabb erkölcsi forum intézője Bécsbe akarja Barinkayt, Saffit és Cziprát (Saffi nevelő anyját) czitáltatni, azért az erkölcstelen életmódért, a mit Barinkay Saffival folytat, kiknek az esküvőjen a fülemile volt a pap és két gólya a tanu. Ekkor érkezik meg azonban egy toborzó huszár csapat Gábor diák vezénylete alatt a czigány tanyára. Barinkay és a czigányainak legnagyobb része felcsapnak huszárnak, sőt még (egy comicus véletlen folytán) Zsupán is huszár lesz. S igy Barinkay kisiklik a királyi biztos kezei közül.

A második és harmadik felvonás közt két év van. Ezalatt Angolországban hősieskednek Barinkay és czigányai, mint huszárok. Saffi. kiről már előbb kiderült, hogy fejedelmi vér, a királyné udvarhölgye lesz, és mint ilyen üdvözli a csatákból visszatérő Barinkayt, kit a király báróvá tesz és igy továbbra is az övé marad Saffi.

Nem akartunk furcsáknak tünni fel, hogy az általánosan ismert meséjü regény után készült darabot részletesebben ismertessük. Arra pedig egyáltalán nincs sem időnk, sem terünk, hogy az egyes episod-alakok sajátszerüségeit feltüntessük. Legyen elég annyi erre nézve, hogy a darab folytonos és élénk actióban van mellék alakjai által is, s ezek mind csak arról az oldalról erősitik a darabot, hogy nagyon mulatságos, kedves legyen. És ezt kétségtelenül el is éri.

A zene Strauss ismert modorában van tartva, de a szellemes, behizelgő walczerek, polkák és indulók mellett vannak értékes számok is, melyek már felülemelkednek a szórakoztátás igényein. Ilyen a második felvonás finaléja, melybe hatásosan van beleszöve a Rákóczi-induló, a Czipra hangutánzó dala az első felvonásban, valamint a Saffi ábrándos dala, melylyel Barinkayt visszatériti utjáról. Ez egészen magyar motivumokkal van készitve Rendkivüli hatásuak a Zsupán couplette-jei és nagy népszerüségü a Barinkay entré-ariája: „Bár a művészkedés“. . . .

Az előadás — mint tegnapi számunkban már jeleztük, — igen kielégitett. Első sorban Németh Jánost (Barinkay) kell kiváló tüntetessel emlegetnünk, mint a ki a szerepében teljesen igazolta azt a várakozást, mely tehetségeihez füződött ez alkalommal is. Mint mindig, kiváló csinnal énekelt és izléssel játszott. Barinkayt teljesen olyan phantasticus alakká tette játékában és feltünést keltett costume-jeiben, mint a minő e bizarr szerepnek megfelel. Talán mondanunk sem kell, hogy a közönség Németh János dalait többnyire megismételtette.

Nem térhetünk ki az elől, hogy itt most mindenek előtt Nyilassit tüntessük fel, mint egy olyan kiváló siker részesét, melyért gratulálni tudunk a társulat jeles comicusának. A Nyilassi Zsupánja egy pompás, élettől duzzadó cabinetalak, telve egészséges humorral. Ha valóban akarnók őt e szerepben jellemezni, ugy a mint a közönséget mulattatja, akkor a pán Zsupán szójárását kellene rá alkalmaznunk, hogy „naczczerü.“

S. Vadnay Vilmát a Saffi szerepe teljesen találja. Egy pár dalát szenvedélyes hévvel adta elő. A harmadik felvonásban, magyaros diszben, igéző jelenség.

Spányi Lenke k. a. kitünő sikert ért el a Czipra czigányasszony grotesk szerepében. A k. a. valóban annyi önfeláldozással masquirerozta magát, hogy az ő korában oly áldozatnak kell tekintenünk, mely feltétlen elismerést provocál. Az első felvonásbeli sipitó dalát, a közönség zajosan megujrázta.

Kiss Mihály (Gábor diák), Fenyéri (Cornero gr.) jellemzete ió alakok; Gulyás kardalnok carakteristicus czigány-masquejában tünik fel, mig Serfőzy Etel k. a. (Arzena) eszünkbe juttatja azt az időt, mikor működvelő kisasszonyokért druckoltunk házielőadásokon. Hát csakugyan nincsen más segédénekesnője a társulatnak? Hisz ez éppen olyan szomoru volna, mint a mennyire az, hogy Boránddal (Ottokár) hős-szerelmes (!) szerepet játszatnak. Ilyen sikerült juxot nem egyhamar fog Kecsányi kigondolni. Tessék próbát tenni e két utóbbi szerepben Závodszki Terézzel és talán Kiss Sándorral. A darab tartós vonzereje és a mostani ensembleja megérdemlik, de sőt követelik e kisérletet. (*T—s.*)

— **A jövő hét müsora.** Vasárnap „A czigánybáró“, operette 5 felvonásban. — Hétfőn „Bukov, a székelyek hősére“, eredeti történeti látványos szinmü 3 felvonásban. — Kedden „A jó falusiak“, szinmü 5 felvonásban. — Szerdán „Fenn az ernyő, nincsen kas“, eredeti vigjáték 3 felvonásban, — Csütörtökön „A czigánybáró“, operette 3 felvonásban. — Pénteken „A czigánybáró“, operette 3 felvonásban. — Szombaton „A fekete gyémántok“, dráma 5 felvonásban, hat képben. (Először.) — Vasárnap „A fekete gyémántok. (Másodszor.) — További előkészületre kitüzettek: Ujak: „Spartacus, „Egy éj Velenczében“. Régiek: „Rosenkranz és Güldenstern“.

Irodalom és müvészet.

— **Érdekes hangversenyre** számolhat az aradi közönség. Teresina Tua a hirneves hegedümüvésznő, ki játékával bámulatra ragadta az egész világ zenekedvelő közönségét, e hó végén Aradra jön, s itt egy hangversenyt ád, melyre már most is elfogad előjegyzéseket ifj. Klein Mór könyvkereskedése.

— **Drahotuszky Rezső** aradi kir. adófelügyelői helyettes és p. ü. titkár készülő munkájára, mely a pénzügyi fogalmazói és közjegyzői szakvizsga összes tárgyait felölelő, ministeri rendeletekkel és gyakorlati példákkal megvilágitott kézi könyv lesz, már ismételve felhivtuk a közönség figyelmét, s közöltük a munka tartalom-jegyzékét. A mint értesülünk, a 70—80 ivre terjedő munka már f. é. november vége felé megjelenik. Megrendelési ára 4 frt, bolti ára 6 frt lesz. Megrendeléseket még mindig elfogad a szerző.

— **Ráth Mór** fáradhatlan könyvkiadónk most inditja meg Arany János összes munkáinak harmadik végleges kiadását, s az első füzet már meg is jelent. Nyolcz nagy nyolczadrétü vaskos kötetben, vagy 60 füzetben jelenik meg a nagy költő összes munkáival, beleértve a Shakspere és Aristophanes forditásokat is, melyek köteteinek megvétele azonban nem kötelező, s az eredeti munkák 5 kötetére külön is aláirhatni. Egy-egy füzet ára 40 kr; egy-egy bekötési tábla piros vagy drapp szinben 80 krért kapható. — Ugyancsak Ráth Mórnál megjelentek: B. Eötvös József összes munkái. Gondolatok. A hátrahagyott kéziratokból bővitett 4-ik kiadás. Első füzet, ára 40 kr. Megjegyezzük, hogy b. Eötvös összes munkáinak 2-ik teljes diszkiadása 16 vaskos kötetben, vagy 80 füzetben jelenik meg, s minden mű külön is kapható; az utolsó kötethez a szerző arczképe lesz mellékelve. — Életemből. Igaz történetek. Örök emlékek. Humor. Utleirás. Irta Jókai Mór. Negyedik füzet, ára 40 kr. -- II. Rákóczy Ferencz fejedelem emlékiratai a magyar háboruról 1703-tól vegeig (1711). Közli Thaly Kálmán. Ötödik javitott, történelmi jegyzetekkel kisért, Rákóczy végrendeletével és a bujdosók sirfeliratával bővitett kiadás. Ára 1 frt. — Turgenjev összegyüjtött munkái. Dimitri Rudin. Punin és Baburin. Heléna. Irta Turgenjev Iván. Harmadik füzet, ára 60 kr.

KIS LOTTO.

Budapest, november 6-án:

10. 63. 15. 18. 4.

KÖZGAZDASAG.

A kereskedelmi muzeum Budapesten.

A kereskedelmi muzeum elnökségétől megkaptuk e nagy fontosságu intézet keletkezésének és czéljának ismertetését, s közöljük azt a következőkben:

A földmivelés-, iparés kereskedelemügyi m. kir. miniszterium folyó év tavaszán elhatározta, hogy Budapesten kereskedelmi muzeumot állit fel. Az igazgatóság az illetékes szaktestületek képviselőinek bevonásával megalakulván, első feladatának ismerte a Németország-, Belgium- és Hollandiában már fenálló és egyéb államokban alakuló félben levő hasonló intézetek szervezetét és belső ügyvitelét tanulmányozni, hogy a felsorolt államokban szerzett tapasztalatok alapján és tekintetbe véve a nálunk uralkodó viszonyokat, a kereskedelmi muzeumnak azon alakot adja, mely leginkább alkalmas az óhajtott czél megvalósitásának sikerét biztositani.

A szervezési szabályzat határozatainak már futólagos áttekintése is meggyőz mindenkit arról, hogy a felállitandó gyüjtemények és a szervezendő kereskedelmi iroda rendelkezésére álló segédeszközök a termelőnek és fogyasztónak, épugy mint a kereskedőnek oly anyagot nyujtanak, milyet egyesek a legnagyobb idő- és költségáldozattal sem képesek megszerezni, s melynek előnyei mindenkinek egyaránt javára szolgálnak.

Oly nagy és sokoldalu feladat mellett mint a milyen a szervezési szabályzatban a kereskedelmi muzeum elé tüzetett, önként érthető, hogy a programm minden része egyidejüleg és azonnal keresztül nem vihető.

Az igazgatóságnak, midőn szervezési működésének sorrendjét megállapitotta, szem előtt kellett tartania a költségek szempontját s egyuttal oda kellett törekednie, hogy első sorban a programm azon részének megvalósitásához fogjon, mely egyrészt legsürgősebb, másrészt viszonylag leggyorsabban keresztülvihető. Épen ezért tevékenysége kiindulási pontjául a hazai gyüjtemények felállitását választotta, melyeknek czélja valamennyi belföldön előállitott gyári-, kézi-, házi- és müipari czikk, valamint az iparilag feldolgozott nyersanyagok és nyerstermények állandó kiállitásában a hazai termelésről lehetőleg tökéletes képet nyujtani s ez által a kelendőséget előmozditani.

A budapesti országos kiallitásnak azon örvendetes és fontos eredménye volt, hogy a külföldet termelőképességünkről tájékozta és a mit talán még többre kell becsülnünk, saját hazai fogyasztó közönségünket felvilagositotta arról, hogy vajmi sok czikk itthon jól és jutányosan előállittatik és nagyobb kelendőség mellett még jutányosabban előállitható volna, melyet most, főleg azért, mert hazai termelőképességünket nem ismerték, külföldről szoktak beszerezni.

A kiállitás futólagos eredményeinek állandósiátsa és oly központ létesitése, mely könnyen hozzáférhető módon a bel- és külföldi fogyasztó elé állitja hazai termelésünk legújabb és legjobb czikkeit, beszerzésüket és kelendőségüket megkönnyiti, az eladónak és vevőnek ép ugy, mint a kettő érdekei közvetitő kereskedelmi köröknek minden segédeszközt és tudni való adatot rendelkezésére bocsát: ez feladata az állandó kiállitásnak, vagy hazai gyüjteményeknek, melyek elállitásával működésünket megkezdeni kifánjuk.

A helyzet, melyben az erdélyrészi határon az ipar ma van és a minden oldalról nyilvánuló törekvés, hogy az ottani ipar termények mintagyüjtemények terjesztése által belés külföldön megismertessenek: elég hangosan szóló bizonyitékai annak, hogy a mai verseny szülte viszonyok között mennyire szükséges egyesült erővel haladnunk és a különféle termények beszerzését a vevőre nézve megkönnyitenünk

Hogy pedig ezen czél legbiztosabban állandó kiállitások alakjában szervezendő mintatárak által érhető el, azt a külföldön kiváló eredménynyel működő kereskedelmi muzeumok és kivitel mintatáraknak majdnem egybehangzó jelentései tanusitják.

Szándékunk e kiállitás részletes katalogusát évenként közzétenni és annak a legszélesebb körökben való terjesztése által a belés külföldi fogyasztó közönség figyelmét a hazai czégekre irányozni.

Ezen irányban való működésünk megkezdésével egyidejüleg czélunk a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszteriummal tárgyalásba bocsátkozni az iránt, hogy a Magyarországon szabadalmazott összes találmányok mintái és leirásai megőrzés végett a kereskedelmi muzeumnak adassanak át.

Ezen minták eddigelé a közönségnek nagyon nehezen voltak hozzáférhetők és épen ezért alig egynehány értékesittethetett.

Pedig e minták igen gyakran a világ minden részében élő legkiválóbb szakemberek sok évi fáradságos kutatásainak és kisérleteinek eredményei és a további haladásra kiindulási pontul szolgálnak.

Reméljük, hogy ez által gazdag anyagot nyerünk, melyet a hazai termelés érdekében hasznossá tehetünk.

A kereskedelmi iroda egyes osztályaink felállitása, külföldi gyüjtemények beszerzése és a muzeum saját közlönyének kiadása, lehetőség szerint, a mint a rendelkezésre álló pénzbeli eszközök engedik, fog következni.

Addig is, mig az igazgatóságnak saját szaklap rendelkezésére nem áll, törekedni fog egyes napilapokkal megegyezésre lépni az iránt, hogy közleményei azok utján juttassanak az érdekelt körök tudomására.

Ezekben van szerencsénk működési programmunk rövid vázlatát közölni.

A mint kezdetben már megemliteni szerencsénk volt, a muzeum sikeres működésének reménye az érdeklett körök bizalmán és jóakaratú támogatásán nyugszik.

Azon kiváló fontosságú feladatok között, melyek a sajtót illetik, bizonyára egyik legfontosabb a közgazdagsági érdekek gyámolitása.

E téren találkozunk; ezen czéljaink és törekvéseink közösek.

Működésünk megkezdésekor tehát mindeneklőtt a sajtó közreműködését és támogatását kérjük, mihez azon biztositást csatoljuk, hogy legjobb erőnk és tehetségünk felhasználásával fogunk a közös czél elérésére törekedni.

Budapest, 1886. évi óktóber havában.

Dr. Matlekovits Sándor, elnök. *Németh Imre,* igazgató.

Az „Aradi Lloyd“ heti tudósitása.

— november 6.

Az egész héten át szép, derült időjárás volt. A gazdasági munkálatok majdnem egészen befejezvék és gazdáink a szép napokat felhasználják a földeknek tavaszi vetéseknek való felszántására.

A terményüzletben az előbbi kedvezmény uralkodik, kivitelre nem vásároltatik, a belföldi fogyasztás is csak a legszükségesebbre szoritkozik, az üzérkedés szünetel.

Buza helyben és Uj-Aradon alig 4000 mm. lett piaczra hozva és 7·60—8·20-ig mmként eladva.

Árpa jegyzése 6·20—6·30 mmként.

Rozs forgalom nélkül, ára 5·70—5·80 mmként.

Zab, fogyasztásra, 5·70—75-ig mmként.

Tengeri: a behozatal aránylag csekély volt; eladatott 4·70-ig mmként.

Vegyes közlemények.

Szesszüzlet.

(November 6.)

(B.) A most lefolyásban levő országos vásár alig befolyásolta ezan czikknek üzletviszonyait.

A kereslet a mult héten is korlátolt, az irányzat csendes volt.

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban 25.25 25.50, kicsinyben 26.— hordó nélkül per 100 liter %.

Budapesti gabnatőzsde.

(November 6.)

Az irányzat csendes, 10000 mm. forgalom változatlan árakkal. Tavaszi buza 9.—9.01, uj tengeri 6.13—15, káposzta-repcze 12.12.

Budapest, november 6. (Az „Aradi Közlöny“ eredeti távirata.) Az esti tőzsde zárlati árfolyamai: Magyar aranyjáradék 103.05, magyar papirjáradék 92.60, magyar hitelbank 293.75, osztrák hitelbank 284.20 London 125.—, Páris 49.30

IDEGENEK NÉVSORA.

(November 6.)

Fehérkereszt-szálló. Schlauck J., tanitó, Nagy-Várad. Klein B., keresk., Nagy-Becskerek. Bruder M., Herschler M., Hoffmann L., keresk., Bpest. Bloch L. Zinner J., Brauer L., keresk., Bécs. Löwith M., utazó Bécs. Kohn L., utazó, Temesvár.

Aranyoroszlán-szálló. Bähr Lajos, gazdász, Simánd. Ujlaki Lipót, keresk., M.-Kovácsháza. Pánya D., lelkész, Ó.-Pécska. Dragán Stefán, földész, Sajtény. Keller János, timár, Soborsin, Klein Lőrincz, mészáros, Sobvrsin.

Fekete sas-szálló. Reisz S., gazdász Lippa. Heiszner M., erdész, Lippa. Ungár A., keresk., Bokszeg Bildhauer B., keresk., Bokszeg.

Nádor-szálló. Nágl Vilmos, birt., Kunágota. Nasch Illés, birt., Agris. Tafler B., birt., Medgyes. Faragó István, gazdatiszt, Mácsa. Spitzer N., felügyelő, Temesvár. Winter János, bérlő, Ternova. Kaufmann M., bérlő, Sajtény. Schiller Lipót, bérlő, Gurahonez. Krausz Gyula, keresk., Bpest. Széchényi Adolf, bérlő, Bsebes, Márton Jakab, keresk., Beél.

Tücherer-szálló. Czárán A, birt, Seprős Balta Lajos, birt., Dombegyháza. Báró Wasmer A., birtokos, Bpest. Barta Gy., birt., Kovácsháza. Hausler R., utazó, Budapest.

Háromkirály-szálló. Juhász J., birt., Dombiratos. Papp Tódor, jegyző, Szt.-Anna. Mladin Gy. jegyző, Nádas. Fein Mór, keresk., Kikinda. Kohn Lipót, kereskedő, Valemáre. Frits Lipót, keresk., Fölménes.

Arad városi szinház.

Folyó sz. 37. 1. kisbérlet. 34. szám

Vasárnap, 1886. novemberhó 7-én:

A czigánybáró.

Operette 3 felvonásban. Irták: Jókai Mór és Schnitzer Ignácz. Zenéjét szerzette: Strauss János. Németből forditották: Gerő Károly és Radó Antal. (Karnagy: Delin Henrik. Rendező: Kecsányi Ignácz.)

Személyek:

Zsupán Kálmán, gazdag bánáti sertéskereskedő — — — —	Nyilassy Mátyás.
Arzéna leánya — — — — —	Serfőzy Etelka.
Mirabella, Arzéna nevelőnője — —	Váczy Vilma.
Ottokár, Mirabella fia — — —	Kiss Sándor.
Barinkay Sándor, elszegényedett nemes — — — — — —	Németh János.
Czipra, czigányasszony — — —	Spányi Lenke.
Saffi, czigányleány — — —	S.-Vadnay Vilma.
Cornero gróf, királyi biztos — —	Fenyéry Mór.
Gábor, diák — — — — —	Kiss Mihály.
Minna, Arzéne barátnéja — —	Závodszky Teréz.

Kezdete 7, vége 10 órakor.

Felelős szerkesztő: **Hindy Árpád.**

Nyilttér.*)

Van szerencsém a t. cz. közönséget tisztelettelje sen értesiteni, hogy a **Magyar-francia bizt. társaság** fennállása óta elfoglalt titkári állástól megváltam, és a

Bécsi biztositó társaság

aradi főügynökségének vezetését mint vezénylő-titkár átvettem.

Működésemet ez uj állásomban legközelebb megkezdem, és midőn a t. cz. közönség pártfogását itt is kérném, maradok

kiváló tisztelettel

Porges.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Legolcsóbb
bevásárlási forrás
őszi és téli árukból
Obetkó Kálmán
üzletében,
Aradon, főtér 39. sz. a.

Szövött és kötött áruk:

Mellények urak és hölgyeknek 2 frttól 6 frtig, gyermekeknek 1 frttól 2 frtig.
Alsóingek és nadrágok, dr. Jäger és másféle. Alsóing és nadrág egyben és külön, **pamutból,** gyermekeknek 50 krtól 1 frt 20 krig.
Lábszárvédők és mindennemü **gyapjuharisnyák.**
Gyomor- és hasvédők cholera ellen frt 1.20—2.
Alsószoknyák gyapju és nemezből, hölgyeknek és leányoknak.
Berlini kendők és swahlok.
Keztyük posztóból, kötve és szöve, igen nagy választékban.
Dr. Pattison-féle **tüdővédők** (Lungen-Protector) ajánlatos gyenge mellü embereknek, frt 1.20—2.50.
Utazó- és takaró-pokróczok frt 4.50.
közönséges pokróczok frt 1.20.
Ló-pokróczok 1 m. 20 cm. széles, párja 4.70.
Hasonlók 1 m. 60 cm. széles, párja 7.50—10.

Szőnyegek méterszámra 27 krtól 1 frtig.
Cocus és Manilla szőnyegek folyósókra 65 cm. és 1 mtr. szélességben 90 krtól 2 frtig.
Petroleum függő lámpák egyensuly nehezékekkel 4 frt 75 krtól 20 frtig.
Irodai és asztali **disz-lámpák,** 1 frtól 10 frtig.
Éjjeli és konyhalámpák 15—50 kr.-ig.
Bronce-csillárok termek és templomokba 35—60 forintig.
Kalapok uraknak és gyermekeknek nemezből és erdélyi halinából 1 frttól felfelé.
Női és leány vadászformáju kalapok 1 frttól 2 50 kr.-ig.
***Lábbelik** bőrből, posztóból, szőr és pamut-szövetből urak hölgyek és gyermekeknek.
***Gyermekjátékok** a legkisebb kortól fölfelé.
*** Ajándék disztárgyak** bőr, fa, bronz és majolika.
***Szappanok,** illatszerek és mindennemü piperetárgyak.
***Alpacca-ezüst evő-készlet** a legelső gyárból 12 évi jótállás mellett.
A közelgő **halottak napjára sirkoszoruk** száritott (immurtel) disz-müvirág, pléh és gyöngyből a legolcsóbb ártól, 50 krtól 10 frtig.
Sirkoszoru széles szallagok, méterje 80 krtól 1 forintig.

Háztartási készletek:

Kávéfőzők, thea-kannák érczből, thea-asztalok, fa- és pléh tálczák, toilette tükrök, pohár állványok és hűtő-medenczék.

A *-al jelzettekről külön árjegyzék adatik ki.

Jaloux redők, egymas felett függő deszkákból, négyszög méterje 2 frt 50 kr., finomabb 3 frt.
Keresztbe szövött len vászon redők simán vagy csikkal fen jelzett két nagyságban 2.85, 3.— 3.20, 3 frt 60 kr.
Utazó kofferek, kézi egyszerü, 45 cm. hosszaságtól 65-ig, 80 krtól 1 frt 50 krig, finomabb kézi kofferek 50 cm.-től 70-ig. 2 frttól 6 frtig, kitágitható (Souflé) kofferek 5 frttól 12 frtig.
Kézi táskák egyszerűek, vászonból puhák és kemények 1 frttól 3.50-ig, bőrből 2 frttól 20-ig.
Fa-kofferek, vászon huzattal, alacsonyak, leginkább oskolába küldendőknek alkalmas 2.70, 3.50 4.50, — nagyobb magas betétes kofferek 4.75, 5.50, 6.—, 8.— frttól 15 frtig.
Fonott kosár kofferek, melyek könnyüségüknél fogva ajánlhatók, mint fürdői és költözködési czélra 3.50, 4.50, 5 frt.
Esőköpenyek gummiból, bővebb ugynevezett katonai szabás kapucznival, erős szövetből 8, 9, 10, a legnagyobb 12 frt.
Egész könnyü hamvas szövetből, melyek zsebbe tehetők 9, 10 és 11 frt, **a szük paletotval fel nem cserélendők.**
Soda-viz készitő gépek, melyek segélyével öt percz alatt a legüditőbb ital nyerhető

½ literes	1 literes	1½ literes
6.50	7.50	8.50
1¾ literes	2 literes	3 literes
9.50	11.50	13 frt

Amerikai viz-szürő gépek, tömöritett szénből, — miután az alföld számtalan vidékén az ivóviz kellemetlen utóizü és zavaros, e mellett ártalmas, nem lehet ezen találmányt eléggé a közönség figyelmébe ajánlani, különösen gyomor- és bélbajoknál ily gép felettébb fontos, léteznek következő nagyságban

naponkint	20	40	60	80 liter szürő
képességgel	1.65,	2.80,	4.50,	6.50 kr.

Ablak redők fából szöve, fehér és zöld szinben árak alább jegyzett méretü ablakokhoz

90 széles	95	100	105
180 hosszu	190	200	210
1 frt 35,	1.45,	1.60,	1.80,

felhuzó készüléket bele értve finomabb szövetü redők valódi lün fonattal a fönt jegyzett két nagyság szerint 1.75, 2.—2.20, 2.35 kr.
Gyermek-kocsik 5.—, 4.50, 6.50, 8, 10 frt.
Női esőköpenyek szürke és fekete gummi szövetből, mintázott, egész könnyü, hosszu gallér alakban 9, 10 frt.
Eső-ernyők 80 kr., 1 frt, 1.25, 1.50, 2.50.
Selyem eső-ernyők 3.50, 4, 4.50, 5, 8, 10 frt.
Legkitünőbb rovar-irtó por Zacherlin, minden a haznál előforduló féreg ellen, üvegje 15, 30 és 50 kr.
Andel-féle rovar-irtó por, különösen légy, poloska, és az ugynevezett sváb-bogarak ellen, egy doboz 20, 40, 60 kr.
Rovar-por hintő-gömbök 30, 35 kr.
Halászati készletek, három és négy részbe kihuzható horgászati botok, horgok, horog-zsinorok, utánzott horog-férgek és külömböző készletek, az elősoroltakon kivül még számtalan tárgyak léteznek, melyekről árjegyzékkel készséggel szolgálok.

Póstai rendelmények azonnal teljesittetnek.

463—24*

Pályázati hirdetmény.

A csákovári m. kir. földmives iskolánál, a nagyméltóságu vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministerium és Ft. Bonnaz Sándor, csanádi püspök ő nagyméltósága által tett egy-egy alapitványi helyre, az 1886/87. tanévre ezennel pályázat hirdettetik. Az alapitványi helyek elnyerői, a földmives iskolában ingyen ellátás és tanitásban részesülnek; pályázhatnak pedig oly szegénysorsu ifjak, kik

1. a 17 éves életkort betöltötték, (katonakötelezettségüknek eleget tett egyének előnyben részesülnek),
2. erős és egészséges testalkatuak,
3. feddhetlen erkölcsi magaviseletüek és
4. irni, olvasni és számolni tudnak.

A kellően felszerelt folyamodványok **f. hó 15-éig** a m. kir. földmives iskola igazgatóságához (Csákovár, Temesmegye) beküldendők.

Csákovár 1886. évi november 3.

680—1.3 A m. kir. földmives iskola igazgatósága.

Elvesztett és elgyengült férfi-erő.

Tehetetlenség.

Biztos segély! A csász. kir. szabadalm. carbon zuhanynyal bárki is meggyógyithatja **minden káros következmény nélkül**, állandóan s gyakran már 2 nap alatt, meg a gyógyithatlannak látszó s évek óta tartó tehetetlenséget is. Kellemes, külsőleg észrevehetlen gyógymód. A legelőbbkelő profes. és orvosi szaklapok a legmelegebb orvosi ajánlatok s a gyökeresen kigyógyitottak ezrének köszönő-iratai, minden érdek nélkül ajánlják minden szenvedőnek a carbon-zuhany használatát, mely állandó sikert biztosit. Teljesen felszerelve, használati utasitással s legelőkelőbb **professor orvosi nyilvánitásával 5 frt 80 kr.** Titoktartás melletti megküldés és csomagolás. Tartalma és eredete fel nem ismerhető. **A csász. kir. szabadalm. carbon-zuhany főraktár: Wien, VI., Mariahilferstrasse Nr. 80.** 613—11.52

Órák

HUSSERL J. VILMOS és TÁRSA

Aradon.

Van szerencsénk a n. é. közönséggel tisztelettel jelesen tudatni, hogy Aradon,

Deák Ferencz-utcza 42. sz. a.

a takarékpénztári épületben mindennemű legkitünőbb szerkezetű

zseb-, inga-, schwarzwaldi- és ébresztő-

ÓRÁKBÓL

nagy raktárt nyitottunk.

Mindenféle órákat a legjutányosabb árakon és kiváló előnyös feltételek mellett

részletfizetésre

is elárusitunk.

Becses látogatását kérik

kiváló tisztelettel:

Husserl J. Vilmos és Társa.

520 - 16.50

Vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek.

részletfizetésre is.

Élet-ital

gyógyerővel biró, növenyanyagokból készitett és sok hires orvos jóváhagyása és más jeles személyek számos elismerése szerint

kitünő háziszer

váltó- és mocsárláz és emésztéshiány, bél- és gyomorgörcs, epeinger, hányás, tengeri betegség, vizeletszorulás, álmatlanság sat. ellen. — Az „Élet-ital", a mely több oldalról és a többi között a bécsi cs. kir. egyetemen is elemeztetett, a nyert bizonyitványok szerint a chinát és más káros alkatrészeket nem tartalmaz.

Ára egy nagy üveggel 65 kr., kisebb üveggel 50 kr.

Használati utasitás minden üveghez mellékeltetik.

Kapható: **Brázay Kálmán**, nagykereskedőnél Budapest, Muzeum-körut 23. sz.

Továbbá kapható:

Aradon: Tones F. és társa, Rozsnyay Mátyás, Kis István, Földes Kelemen, Schäffer Adolf, Csája Nándor, Marx Adolf, Eliás Armin, Guttman Samu, Ring J., Bendik J., Wechsler és Nagy, Stampfel G., Kamenszky J., Meer Mór, Lázár J., Brunhuber Nándor, Simon Károly, Duzsek F., Baumann Benedek, Illits Arzen, Wertheimer Vilmos, Gruber István, Glück E., Popper Béla, Haunold C., Reiss W., Weiss Dávid és Faber Antal uraknál. 652—3.3

Pályázati hirdetmény.

A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszterium a Temesmegyében fekvő Csákova községben földmives-iskolát állitott föl, melynek czélja minden gazdasági munkát kellően értő és ezeket végezni tudó egyéneket képezni, kik, mint a mezőgazdasági munkák vezetői, az iskola vidékén bizvást alkalmazhatók legyenek; továbbá a parasztgazdákat oktatni, hogy birtokaik okszerübb és nagyobb haszonnal járó kezelésére képesittessenek.

Az iskola folyó évi deczemberhó elején fog megnyittatni, minéltogva a tanulók felvételére ezennel pályázat hirdettetik.

A felvételi feltételek a következők:

a) A betöltött 17 éves életkor, (katonakötelezettségüknek eleget tett egyéneknek a felvételnél előny adatik) mely keresztlevéllel,

b) erős, egészséges testalkat, mely orvosi bizonyitványnyal, vagy az iskolai igazgatónál leendő személyes jelentkezés alkalmával,

c) feddhetlen erkölcsi magaviselet, mely a községi elöljáróság bizonyitványával,

d) irni-olvasni tudás, mely iskolai bizonyitványnyal, vagy más megfelelő módon igazolandó.

e) A saját költségükön tanulók évenkint 150 frtot fizetnek, melyért teljes ellátásban, azaz élelmezésben, lakásban, fütésben, világitásban és mosásban részesülnek és nitattatnak.

f) Az iskolánál több alapitványi hely is van még üresedésben szegénysorsu, szorgalmas tanulók számára. Ezek ellátási dijat nem fizetnek s a fizetéses tanulókkal teljesen egyenlő ellátásban és tanitásban részesülnek.

g) Az iskolába Csákováról és más szomszédos községekből, valamint pusztákról egyelőre bejáró tanulók is vétetnek fel. Ezek sem lakásban, sem élelmezésben nem részesülnek s igy dijat nem fizetnek, különben a bent lakó tanulókkal mindenben egyenlő elbánás alá esnek.

A tanfolyam két évre terjed.

Az iskolába leendő felvételre pályázni szándékozók felhivatnak, hogy kérvényeiket 50 kros bélyeggel ellátva és megfelelően bélyegzett okmányokkal kellően felszerelve, a csákovai földmives-iskola igazgatójához (Lammer Vilmos, Csákován) **f. é. november 10-ig** nyujtsák be.

Budapest, 1886. októberhó 23-án.

681—1.3 **A földm.-, ipar-, és keresk. m. kir. miniszteriumtól.**

Osztrák ipar Bregenzben.

W. Benger Söhne — WOLL-REGIME. — System Prof. Dr. Jaeger.

Grösster Schutz gegen Kälte u. Hitze sind:

Benger's allein echte Normal-Unterkleider.

Prämiirt mit 4 goldenen Medaillen.

Illustrirte Kataloge gratis.

Alleinig von Prof. Dr. G. Jaeger concessionirt

W. BENGER SÖHNE, Bregenz.

Egyedüli szabadalmazott föraktár Aradon:

Wadowszky és Illmann uraknál

658—2.6 Raktár:

ROSENBERG és KLEIN uraknál

641—2.10

Huzás már a jövő hónapban.

Kincsem-sorsjegyek kaphatók e lap kiadóhivatalában.

Kincsem Sorsjegy á 1 ft — 11 sorjegy csak 10 ft

Főnyeremény készpénzben

50.000 ft

10.000 ft, 5000 ft 20% lev. || 4788 pénznyeremény.

A magyar lovar-egylet sorsjegy-irodája: Budapest, váczi-utcza 6. sz.

Hirdetmény.

Az 1887. évi egyenes adó kivetési munkálatok foganatba veendők lévén, felhivatik a város lakossága, miszerint az adóköteles egyének és tárgyak összeirására kiküldött hatósági közegek kérdéseire lelkiismeretesen és legjobb tudomása szerint feleljen, mert ki az összeiró közegeket valótlan bemondásokkal félre vezeti, vagy munkájokban háráltatja, az 1883. évi XLIV. t.-cz 10. §-a értelmében 1—50 frtig terjedhető birsággal lesz büntetendő.

Felhivatik továbbá a város közönsége, miszerint a adókivetés alapjául szolgáló **vallomási iveket** az alább kitüzött határidők alatt a polgármesteri hivatalhoz (Hofbauer Lajos t. b. főjegyző hivatalos helyiségében) a saját érdekéből beadni el nem mulassza, és pedig:

A házbér jövedelmi vallomásokat, az állami vagy községi, vagy állami és községi adótól mentes lakrészek mellett, **f. évi november hó 15-ig.**

A kereseti adó III. osztálya alá tartozó előre nem tudott jövedelmü iparok, üzletek, kereskedések vagy más haszonhajtó foglalkozások jövedelmeire vonatkozó vallomásaikat **f. évi november 15-ig.**

Az általános jövedelmi pótadó kiszámitásánál levonandó ingatlanokra betáblázott a f. évben tényleg fizetett adóssági kamatokra vonatkozó vallomásokat **f. évi deczember 15-ig.**

A nyilvános számadásra kötelezett vállatok jövedelmeire vonatkozó vallomásaikat **1887. évi februar 28-ig.**

A hadmentességi dijra vonatkozó vallomásaikat **1887. évi februar 18-ig.** A vadászatra használható fegyverekre vonatkozó vallomásokat **1887 junius 30-ig.**

A fentérintett vallomásoknak a kitüzött időbeni be a felek érdekében lévén megjegyeztetik, miszerint adótárgyaknak és adóköteles jövedelemeknek a kincstár megkárositása czéljából lett eltitkolása az 1883. évi XLIV. t.-cz. 100 §-a értelmébn **1—500 frtig terjedhető** birságolást von maga után.

Arad sz. kir. város tanácsának 1886. évi október hó 2-án tartott üléséből.

A városi tanács.

Fagyás, kifujt, felrepedezett, vörös kezek ellen a legjobb és legbiztosabb gyógyhatásu az általánosan elismert

Hungária-ir,

mely bármely a fentebb emlitett bajokat, használati utasitás szerint legfeljebb 8 nap alatt gyógyit.

Ugyszintén az általános közkedveltségnek örvendő

Hungária-arcz-eréme

mely az arczbőrt mindig simán, finoman, pattanásoktól, bőr-atkáktól (Mitesser) vagy bármilyen kiütésektől mentve tartja.

Árak használati utasitással „Hungária-ir" egy üveg **1, 1.50, 2, 3 frt,** — „Hugária-arcz-eréme" **1 és 2 frt.**

Kapható Bpesten: **Török József** Király-utcza, **Neruda Nándor** Hatvani-utcza, **Dankovszky István** József-tér 2. sz. **Králik és Rükkert** Sebestyén-utcza 6. sz., **Wieselmann Ign.** Kis-korona-utcza, **Staerck D.** Fő-utcza 20. szám, **Wettin M.** Károly-utcza 3. szám és a központi szétküldési raktárban:

Molnár Endre,

Budapest, 665—2.10

Kerepesi-ut 13. sz. alatt.

Singer — **A „NÁDOR"-SZALLODÁVAL SZEMBEN.** — Singer

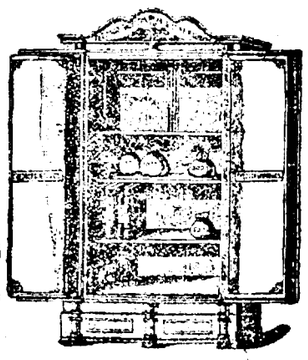

Amerikai varrógépek,

vasbutor és pénzszekrények

gyári raktára

SINGER L. S.

Wiese T. és Tsa

a cs. kir. osztrák és a kir. magyar ministeriumok s álllamvasutak szállitói

tűz és betörés ellen biztos

gyári raktára.

pénzszekrények

Községek számára kivételesen 25% engedmény.

aradi kereskedő 1856. óta

Azonkivül ajánlom

vasbutor gyári raktáromat nagyválasztékban.

Valódi amerikai Howe,

nevezetesen

WEHLER & WILSON,

Singer, Grover s kézi varrógépek

családok, szabók és czipészek részére.

Mindennemü varrógépek javitása is eszközöltetik.

Varrógépekhez szükséges kellékek.

Nyilas József

könyvkötészete

f. évi november hó 1-jén **templom-utcza 7. sz.** alatti házba, a hol zenede is létezik, helyeztetett által. — Mindenféle **könyvkötészeti munkák** izlésesen s **jutányos áron** elkészittetnek. **Koszoru szallagok aranyozása** a legrövidebb idő alatt eszközöltetik.

Minél számosb megbizatásért esd

tisztelettel

Nyilas József,

könyvkötő mester,

templom-utcza 7. sz. a postahivatallal szemben.

670—3.3

Lópokróczok, plaidek, gyapju-, utazó- és pelüche takarók.

Alapittatott 1827-ben. **SPITZER JAKAB ÉS FIA** Alapittatott 1827-ben.

posztó-, gyapjuszövet-, vászon- és szőnyeg-kereskedése Aradon.

Ajánlja a téli évadra

dusan felszerelt raktárát

legjobb minőségü és legdivatosabb

brünni, angol és francia

férfi-ruha és téli-kabát szövetek,

erdélyi, gráczi Cheviot és Stajer

vizmentes „Moró"-féle lodenokban,

továbbá mindennemü

peruvienne, dosking, posztó és tüffelekben,

a legolcsóbb árak számitása mellett.

Dus választék Jäger-féle czikkekben.

Öltönyök elkészitése, kivánatra a legjobb munkaerők által és minden ár mellett elvállaltatnak.

Nagy raktár futó- és egyéb szőnyegekben.

Ló-pokróczok-, plaidek-, gyapju-, utazó- és pelüche-takarók.

Vászonnemüek, chiffonok és asztalnemüek

Mindennemü butor- és matracz-szövetek

---

107 CACAO és **CHOCOLADE**

VICTOR SCHMIDT & SÖHNE

melyek az első bécsi konyhamüvészeti kiállitáson a legmagasabb dijjal, a kitüntetési oklevéllel lettek megjutalmazva, csak hatóságilag beiktatott védjegyünk és czégünk alatt valódiak. Kapható minden hirneves kereskedő urnál és csemegekereskedőnél, **Aradon**

ELIAS ARMIN urnál.

Vidékre postai utánvétellel küldetnek szét.

Victor Schmidt & Söhne,

cs. kir. orsz. enged. gyárosok.

Gyár és központi szétküldési hely: **Bécs, V. Alleegasse, Nr. 48.** (a déli vasut mellett.)

Pályázati hirdetmény,

A m. kir. államvasutak igazgatósága a jövő 1887. évben összes vonalai részére szükséges sárga- és vörösréz-czikkek, ón, aczél s vasnemüek, mozdonyhoz való aczélforrcsövek, öntött tégely és martin aczélból készitett kerektalpak, tengelyek, kereskedelmi vasfedél- és kazánlemezek, stiriai szegecs vasszállitását biztositani óhajtván, az iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb **f. é. novemberhó 30-án** beterjesztendők, á bánatpénz pedig **f. é. november 29-éig** beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletesebb feltételek a szükségbeli kimutatásokkal együtt, melyek egyszersmind ajánlati mintának használandók, ugyszintén az általános és különleges szállitási feltételek a m. kir. államvasutak anyag- és leltár beszerzési szakosztályánál megtekinthetők.

Budapest, 1886. október hóban.

Az igazgatóság.

Mérték szerint legujabb, általam elömutatott minták után 8 nap alatt készittetek **fehér és szines**

ingeket,

a melyek azért előnyösebbek a már készen raktáron tartott ingeknél, mert mindenki a maga izlése és megjegyzése szerint tökéletesen testéhez álló inget jutányosan megszerezheti, ugyszintén

LÁBRAVALÓKAT.

Tisztelettel

ERNYEI GYULA,

a „zöld papagályhoz" Aradon.

Hirdetmény.

Makó város belterületén felállitott 320 db. petroleum lámpa világitása 1887. évi január 1-től 1889. decz. 31-ig terjedő 3 évre legjutányosabban vállalkozónak leendő átadása végett Makó város közházánál a kis tanácsteremben megtartandó árlejtés idejéül **f. évi november 25-ik napjának d. e. 9 órája** kitüzetvén, arra vállalkozni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy a szóbeli árlejtés megkezdése előtt 1000 frt bánatpénzt, készpénzben vagy óvadék képes értékpapirokban kötelesek az árlejtési küldöttségnél letenni.

Az árlejtés megkezdéseig azonban a kitett óvadékkal ellátott irásbeli zárt ajánlatok is elfogadtatnak, melyben a vállalati összegnek számmal és betüvel kitéve, és hogy az ajánlattevő a feltételeket ismeri és azokn k magát aláveti, bennfoglalva kell lenni.

Utó ajánlatok el nem fogadtatnak.

Az árlejtési feltételek a városi számvevői hivatalban mindennap a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Makó, 1886. november 2.

Major Miklós,
polgármester.

682—1.3

Hirdetmény.

A herczeg Sulkowski József Mária ő kegyelmességének Aradmegyében fekvő pankotai uradalmához tartozó Pankota m. városában

vásári jog

1887. január 1-től 3 egymásután következő évre haszonbérbe adatik.

Felhivatnak a kibérelni szándékozók, miszerint zárt ajánlataikat 10 százalék bánompénzzel ellátva és alólirotthoz czimezve **f. é. novemberbó 20-ig** beadni sziveskedjenek.

A bérleti feltételek alulirott irodájában Aradon és az uradalmi felügyelőségnél Pankotán megtekinthetők.

Az ajánlatok elintézése f. évi novemberhó 30-ig megtörténik.

Kelt Aradon, 1886. évi novemberhó 4 én.

Tagányi István,
herczeg Sulkowski József Mária magyarországi vagyonának gondnoka.

675—2.3

Erdélyi gyártmány.

Pokrócz,

szőnyeg

és saját gyártmányu legjobb minőségü

takarókat és matraczokat

csodálatos olcsó áron árusit

REICH B. KÁROLY.

Főraktár: Szabadságtér 1. sz. alatt:

Fióküzlet: Herman-udvar, főtér 14.

Fertöztelenitő szerek,

carbolpor, carbolsav,

kristályozott carbol, zöldgálicz és clormész

a legolcsóbb napi árakon

hamisitatlan minőségben

kapható

ELIAS ARMIN

üzletében

ARADON.

CARBOLPOR. CARBOLSAV.

A téli idényre!

Teljes tisztelettel értesitem nagyrabecsült vevőimet és a t. közönséget, hogy a legujabb áruczikkel dusan eláttam

kèzmü-, rövid-, norinbergi-, fehérnemü s gyermekjátek üzletemet,

melyek mesés olcsóság és finomságoknál fogva felülmulhatatlanok.

Egy vég vászon **30 röf** 4,50, 5. 5.50, 6. 15 frtig. Különféle finom vásznak rőfe 12, 14, 16, 20. 25 kr. Oxford és zephir 18, 20, 22, 26, 30-ig. Cartonok 16, 18, 20, 25, 30. Koczkázat és szines szövetek 16, 20, 25, 30, 40, 60. Fekete ternó 6/4, 7/8, 65, 80, 90. 1, 1.20 Törülközők 15, 18, 20, 25. Asztalkendők és pohár-törülők 20, 25, 30. Asztalteritők 40, 60. 1, 1.20, 1.50, 2 Dolgozó ingek 60, 80, 1. Finom chiffon-ingek 1, 1.20, 1.50, 1.60, 1.80. 2.40. Finom Oxford és Creton-ingek 1, 1.20, 1.50, 1.80, 2. Lábravalók 60, 70, 80, 1, 1.20. Női ingek 65, 80, 90, 1, 1.20, 1.50, 1.80. Éji corsetták 70, 80, 1, 1.20. 1.40, 1.60, 2. Fehér és szines alsószoknyák 80, 90, 1, 1.20, 2. Gyermek ingek, minden árban és nagyságban. Méll-füzők 60 65, 80. 2, 2 50, 3. Legujabb nyakkendők 14, 18, 20, 25, 30, 40, 1 frt. Nap- és esőernyők 90.1, 1.20, 1.50, 2, 2.50, 3 frt. Utazó böröndök és táskák 85, 90, 1, 1.20, 1.50, 5 frt. Sétapálzák 10, 15, 20, 30, 40, 50. Gyermek- és férfi kalapok 1.20—4 frt. Dolgozó sapkák 25, 30, 40, 50. Kézi kosarak 25, 30, 40, 50, 60. 2. Harisnyák 10, 13, 18, 20, 25, 30, 40, 50. Nagy választéku gyermek- és női ruhák, gépész öltönyök, paplanok, csipkék, gallérok, szallagok, rüschek, organin, chirtingek, gombok, zsinórok, halcsontok, pamutok, czérnák, fehér zsebkendők, keztyük, papucsok. Mindennemü pénzes, dohány és szivartárczák, asztal és tollkések, kanalak, fog, haj és ruhakefék, illatszerek, albumok, varróeszközök, fésük, tükrök, melltük, nadrágtartók, harisnyakötők, valódi selmeczi pipák, tajtékpipák, szivarszipkák, poharak és csemege-tányérok.

Ezeken kivül felhivom a t. közönség figyelmét az annyira megkedvelt

5, 8, 10, 15, 20, 25 krajczáros

kiállitási bazáromra,

mely a legszebb és a legválasztékosabb tárgyakból van összeállitva.

Póstai megrendelések pontosan teljesittetnek. Csomagolás ingyen.

A t. közönség pártfogásáért és látogatásáért tisztelettel esedezem:

KILÉNYI ADOLF.

Arad, főtér, Arena-épület, a „kékgolyó"-hoz

176—11

5, 8, 10, 15, 20, 25 krajczáros kiállitási bazár.

Az aradi piaczon a legjutányosabb bevásárlási forrás.

Női ruhák teljes elkészitését elvállaljuk.

ROSENBLÜH II. és TÁRSA

Arad, Szabadságtér.

A bekövetkezendő **őszi idényre** van szerencsénk a t. cz. közönség becses figyelmét

dúsan felszerelt raktárunkra

felhivni.

Szöveteink első rangu angol és franczia gyárosok gyártmányai, mindenkor

a divat ujdonságai

minden minőségben, ismert **olcsó árban.** 582—15.58

Nagy választék:

fekete terno, alapin, cachemir nemkülömben selyemszövetek és fekete divat-szövetekben, szines selyem diszek, plüschekben.

Továbbá:

valódi jó mosó cosmanosi barchentekben.

A fent soroltakon kivül felemlitjük még, hogy

Siegl János és társa első rangu gyárosok **vászon-raktárát** birjuk és **gyári áron** árusitjuk.

Schroll Benedek és fia első rangu **chiffon-gyárosok raktárát** birjuk és **gyári áron** árusitjuk.

Mindezeken kivül nagy raktár **jutte-szövet és függönyökben, szőnyegekben, berlini és posztó-kendőkben** s számos meg nem emlitett tárgyakban. Ugyszintén dus választék kitünő minőségü **kész fehérneműekben.**

Női ruhák teljes elkészitését elvállaljuk.

Minták kivánatra bérmentve küldetnek,

s csakis ily uton szerezhetnek t. vevőink meggyőződést áruinkról.

Nyomtatja és kiadja a „Széchenyi irodalmi intézet" Aradon.